

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
2 Jaarverslag 5
2.1 Inleiding 5
2.1.1 Algemeen en dagelijks bestuur 5
2.1.2 Visie en missie 5
2.1.3 Taken 6
2.1.3.1 Participatie 6
2.1.3.2 Zorg 8
2.1.4 Bezwaar-, klaag- en beroepschriften en Woo verzoeken 8
2.1.5 Personeel en organisatie 9
2.1.6 Dienstverlening en communicatie 10
2.1.7 Beveiliging informatievoorzieningen 12
2.1.8 Interne Controle 15
3 Programmaverantwoording 16
3.1 Participatie 16
3.2 Zorg 19
3.3 Overhead 21
3.4 Algemene dekkingsmiddelen 23
3.5 Vennootschapsbelasting 23
3.6 Onvoorzien 23
4 Paragrafen 24
4.1 Lokale heffingen 24
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 24
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 27
4.4 Financiering 28
4.4.1 Financiering 28
4.4.2 EMU-saldo 29
4.4.3 Schatkistbankieren 30
4.4.4 Renterisiconorm 31
4.4.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte 31
4.4.6 Rentevisie 31
4.4.7 Rentekosten/opbrengsten 31
4.5 Bedrijfsvoering 32
4.6 Verbonden partijen 32
4.7 Grondbeleid 32
4.8 Wet open overheid 32
4.9 Formatieoverzicht 32
5 Jaarrekening 2025 33
5.1 Balans 2025 33
5.2 Overzicht van baten en lasten 35
5.3 Toelichtingen 35
5.3.1 Inleiding 35
5.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 35
5.3.3 Algemene grondslagen voor de rechtmatigheids-verantwoording 36
5.3.4 Balans 37
5.3.5 Overzicht van baten en lasten 37
5.3.6 Toelichting op de balans 38
5.3.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 42
5.3.8 Rechtmatigheidsverantwoording 45
5.3.9 WNT 46
5.4 Sisa-bijlage -I 47
5.5 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld 49
6 Overige gegevens 51
6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 51
7 Bijlage I De ISD Bollenstreek in cijfers 52
7.1 Participatie 52
7.2 Zorg 56
8 Bijlage II Overzicht begrotingswijzigingen 60
9 Bijlage III Berekening bijdrage per gemeente 61
9.1 Participatie 62
9.2 Zorg 64
9.3 Overhead 64
9.4 Gehandicaptenparkeerkaart 64
10. Bijlage IV Verdeling van de kosten per gemeente 65
Lijst van afkortingen 68

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2025 de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek). In dit jaarverslag vindt u informatie over de uitkeringen en voorzieningen die wij aan de inwoners van de ISD-gemeenten hebben verstrekt en de financiële resultaten over het afgelopen jaar. Financieel gezien zijn wij dit jaar ruim binnen de begroting gebleven. Met name bij het programma Zorg zijn de effecten van de ingezette maatregelen om de kosten beheersbaar te houden zichtbaar.

In 2025 is het aanbestedingstraject voor het leveren van de maatwerkvoorziening Hulp bij het huishouden afgerond. Hierbij stond het beheersbaar houden van de kosten hoog op de agenda. Per 1 september zijn de nieuwe contracten met de zorgaanbieders ingegaan. Bij de nieuwe contracten verloopt de bekostiging van deze voorzieningen bij de gemeenten Lisse, Noordwijk en Teylingen via pxq (tarief x tijd) in plaats van de tot dan toe gehanteerde variant Schoon en Leefbaar. Uit jurisprudentie is gebleken dat de uitvoer van Hulp bij het huishouden in de vorm van ‘Schoon en leefbaar’ juridisch niet meer mogelijk is. Deze resultaatgerichte vorm van zorg houdt in dat wordt betaald voor een pakket waarbij onvoldoende zicht is op de hoeveelheid en ook de continuïteit van zorg. Bij de gemeente Hillegom werd al geen gebruik gemaakt van deze variant.
In de aanbesteding voor Hulp bij huishouden is het nieuwe HHM Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2025 opgenomen, een kader dat aansluit op de huidige tijd. In het normenkader is uitgerekend hoeveel professionele inzet nodig is voor verschillende huishoudelijke taken. Ook is gekeken naar de mogelijkheden van het meer of minder inzetten van eigen kracht.

De administratieve “omklap” van Schoon en Leefbaar naar een indicatie in uren volgens het normenkader heeft tot een grote hoeveelheid reacties geleid en was de aanleiding voor een tweetal moties bij de gemeenteraden. Met alle klanten die hadden gereageerd is contact opgenomen. Als gevolg van de moties zijn daarna ook de overige inwoners van de gemeenten Noordwijk en Teylingen die de voorziening Hulp bij het huishouden ontvangen (telefonisch) benaderd om te bespreken of het geïndiceerd aantal uur voldoende is en of men tevreden is met de zorgaanbieder. Hierbij heeft de hulpvraag van de inwoners centraal gestaan.

In 2025 is de aanbesteding voor de maatwerkvoorzieningen begeleiding en dagbesteding gestart. Ook hierbij geldt dat de kosten beheersbaar moeten blijven. De ISD wil daarom een omslag realiseren in de organisatie van de Wmo-ondersteuning. Door de producten begeleiding en dagbesteding beter aan te laten sluiten op de diversiteit en de vraag van de doelgroepen, wordt de Wmo-ondersteuning meer afgestemd op wat de samenleving vraagt en willen wij maximaal gebruik maken van de algemene voorzieningen. De beoogde ingangsdatum van de nieuwe contracten is 1 mei 2026.

Het afgelopen jaar heeft bij de ISD een organisatiewijziging plaatsgevonden. De belangrijkste wijziging is dat we in de uitvoering nu per gemeente werken. Deze verandering zorgt voor meer overzicht en focus, betere samenwerking, duidelijke aanspreekpunten voor ketenpartners en efficiëntere uitvoering van de werkzaamheden, omdat de medewerkers de sociale kaart van één gemeente hoeven te kennen.

Het belangrijkste is dat onze klanten kunnen rekenen op een goede dienstverlening en maatwerk waar nodig. De algemene waardering voor de ISD is een 8,1 zoals is gebleken uit het klanttevredenheidsonderzoek. We blijven ons optimaal inzetten voor de inwoners van de ISD gemeenten.

April 2026
Dagelijks Bestuur ISD Bollenstreek

R.J. ’t Jong D.T.C. Salman

Tabel 1 Vogelvlucht

x €	Begroot 2025		Realisatie 2025	
Participatie				
Uitkeringen	23.567.000		23.529.341	
Loonkostensubsidie	2.326.900		2.653.949	
Medisch onderzoek	59.900		58.915	
Tozo	-6.000		2.522	
Wet Inburgering	800.000		1.224.602	
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.566.200		2.571.088	
Energietoeslag	-		500	
Leefgeld Oekraïne	500.000		24.305	
Brede ondersteuning	-		91.730	
Schuldregelingen	-26.500		-13.583	
Exploitatiekosten	4.113.100		3.927.499	
Totaal programma Participatie		**33.900.600**		**34.070.869**
Zorg				
Wmo	27.826.400		24.790.782	
Maatschappelijke zorg	3.538.000		3.821.492	
Jeugd	2.737.500		2.160.347	
Exploitatiekosten	3.660.500		3.862.337	
Totaal programma Zorg		**37.762.400**		**34.634.958**
Overhead		**4.621.100**		**4.484.972**
Totaal ISD Bollenstreek		**76.284.100**		**73.190.799**

*) incl. begrotingswijziging 2026-I

2 Jaarverslag

2.1 Inleiding

2.1.1 Algemeen en dagelijks bestuur

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek) bestond eind 2025 uit de volgende personen:

Tabel 2 Algemeen Bestuur

Lid	J. A. van Rijn	Hillegom (tevens DB)
Lid	M. Roelofs	Hillegom
Lid	J.A.C. Langeveld	Lisse (tevens DB)
Lid	H. Austie-Ziengs	Lisse
Voorzitter	D.T.C. Salman	Noordwijk (tevens DB)
Lid	P. van Strien	Noordwijk
Lid	E.W.A. Koek	Teylingen (tevens DB)
Lid	R.G.E. Wietsma	Teylingen
Secretaris	R.J. 't Jong	ISD (tevens DB)

Het dagelijks bestuur heeft in 2025 negen keer vergaderd. Het algemeen bestuur is in 2025 twee keer bijeen geweest. Het algemeen bestuur heeft onder andere tot taak de begroting (inclusief begrotingswijziging) en de jaarrekening vast te stellen.

2.1.2 Visie en missie

Missie van de ISD Bollenstreek:

- De ISD Bollenstreek is een servicegerichte organisatie die werkzaam is voor de opdrachtgevende gemeenten (Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen).
  De ISD Bollenstreek doet dit met betrokken en klantgerichte medewerkers.
- De ISD Bollenstreek ontwikkelt gemeentelijk beleid op het gebied van werk, inkomen en zorg. Na besluitvorming door de gemeenten zorgt de ISD Bollenstreek voor de uitvoering.
- Het beleid maakt het mogelijk dat de inwoners van de deelnemende gemeenten zelfstandig kunnen deelnemen aan de (lokale) samenleving. Dit is mogelijk, doordat inwoners beschikken over adequate middelen van bestaan, waarbij het verrichten van werk een voorwaardelijke factor vormt en/of beschikken over fysieke hulpmiddelen/voorzieningen die gericht zijn op het zelfstandig leven, wonen en bewegen.

Mission statement
De mission statement is een samenvatting van de missie en is als volgt geformuleerd:
"De ISD Bollenstreek zorgt voor zelfstandige burgers."

Visie van de ISD Bollenstreek
In de visie staat weergegeven hoe de ISD Bollenstreek zichzelf ziet in relatie tot haar maatschappelijke omgeving en hoe zij daarin optimaal kan functioneren. De visie is:

- De ISD Bollenstreek is van en voor de ISD Bollenstreek gemeenten.
- De ISD Bollenstreek staat voor maximale zelfstandigheid van de burgers op het gebied van arbeid, inkomen en zorg.
- De ISD Bollenstreek is klantgericht, resultaatgericht en levert, in samenwerking met partners, maatwerk.
- De ISD Bollenstreek voert de opgedragen taken uit met betrokken, professioneel en kwalitatief goed personeel.
- De ISD Bollenstreek heeft de ambitie een transparante, kwalitatief hoogwaardige serviceorganisatie voor de regio Duin- en Bollenstreek te zijn.

2.1.3 Taken

De ISD Bollenstreek is een samenwerkingsverband van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen. De ISD Bollenstreek voert voor deze gemeenten de taken uit op het gebied van de sociale zekerheid en een deel van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg.

2.1.3.1 Participatie

Participatiewet (PW)
De ISD Bollenstreek voert de PW uit en voorziet in een (minimum)inkomen voor iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en onvoldoende middelen heeft om in de noodzakelijke bestaanskosten te voorzien. De bijstandsuitkering overbrugt de periode totdat iemand weer aan het werk gaat en/of zelf inkomen verwerft. Binnen de wetgeving en de kaders van de gemeenten passen we waar mogelijk maatwerk toe en staat de menselijke maat centraal.

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
De IOAW is een inkomensvoorziening voor oudere werkloze werknemers geboren vóór 1 januari 1965. Zij kunnen in aanmerking komen voor een IOAW-uitkering als de werkloze werknemer na zijn/haar 50e jaar werkloos is geworden en de uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) is doorlopen. De IOAW-uitkering zorgt voor een inkomen op (tenminste) het bijstandsniveau.

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
De IOAZ is een uitkering voor ouderen van 55 jaar of ouder die gestopt zijn met hun werk als zelfstandige. De IOAZ-uitkering vult het (gezins-)inkomen aan tot het sociaal minimum. De uitkering gaat in nadat het bedrijf of beroep beëindigd is en eindigt uiterlijk op de AOW-gerechtigde leeftijd.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)
De Bbz is een sociaal vangnet dat ervoor zorgt dat ondernemers niet in de bijstand terecht komen en is bestemd voor zowel startende, gevestigde als beëindigende ondernemers. Er zijn verschillende vormen van financiering. Zoals een tijdelijke aanvulling op het inkomen of een bedrijfskapitaal. Vaak is dit een (renteloze) lening.

Loonkostensubsidie (LKS)
Het instrument loonkostensubsidie wordt ingezet voor mensen met een beperkt arbeidsvermogen die niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie vergoedt het verschil tussen de loonwaarde (wat kan iemand maximaal aan werk verrichten en daarmee verdienen) en het minimumloon. Het instrument loonkostensubsidie kunnen we structureel inzetten. De financiering vindt plaats uit het BUIG-budget. Het Rijk heeft hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld.

Medisch onderzoek
Bij een aanvraag voor een PW-uitkering begint direct het re-integratietraject. Dit traject is bedoeld om klanten weer aan werk te helpen. Provalu helpt bij het vinden van werk en kan waar nodig ondersteuning bieden. Provalu en de ISD Bollenstreek hebben regelmatig contact over de voortgang. De beoordeling van de arbeidsverplichting wordt door middel van een medisch onderzoek bepaald indien de klant aangeeft dat er medische belemmeringen zijn om te werken. De laatste maanden van 2025 hebben er helaas geen medische keuringen meer plaatsgevonden vanwege een personeelsgebrek bij de organisatie die deze keuringen uitvoerde.

Wet inburgering
De gemeenten en de ISD Bollenstreek ondersteunen mensen die inburgeringsplichtig zijn. Het doel is inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk in de samenleving te laten participeren, integreren en activeren met als bijkomend einddoel hen economisch zelfstandig te laten zijn.

Inkomensondersteunende voorziening
Het minimabeleid binnen de PW kent de volgende voorzieningen:

- De individuele inkomenstoeslag
- De collectieve aanvullende zorgverzekering
- De bijzondere bijstand
- De individuele studietoeslag
- Alleenverdienerstoeslag

Leefgeld Oekraïne
Om de vluchtelingen uit Oekraïne te helpen, is in maart 2022 de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROOO) ingegaan. Een deel daarvan betreft een uitkering voor de noodzakelijke kosten van het bestaan; ook wel ‘leefgeld’ genoemd. De ISD Bollenstreek verzorgt, onder verleend mandaat, de administratieve afhandeling van de uitbetaling leefgeld Oekraïne. Vluchtelingen uit Oekraïne met een baan of eigen inkomsten moeten maandelijks meebetalen aan hun opvang.

Brede Ondersteuning
Voor ieder 1 biedt brede ondersteuning aan gedupeerden van de kinderopvangtoeslagenaffaire in opdracht voor de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen. Deze steun, gebaseerd op de Wet hersteloperatie toeslagen, omvat hulp op maat om de persoonlijke situatie te herstellen, waaronder financiële ondersteuning en maatschappelijke hulp. Gedupeerde ouders en hun kinderen kunnen terecht voor hulp bij het in balans brengen van financiën. Voor ieder1 voert het onderzoek uit en levert de gegevens en het plan van aanpak aan bij de ISD Bollenstreek. Dit persoonlijk plan is gericht op de situatie van de aanvrager. De ISD Bollenstreek controleert of alle gegevens compleet en correct zijn en betaalt vervolgens het geadviseerde bedrag uit.

Handhaving
Verplichtingen, naleving en handhaving zijn belangrijk in het sociale zekerheidsstelsel. De toeslagenaffaire leert ons dat de nuance daarbij belangrijk is. De ISD Bollenstreek maakt geen gebruik van algoritmen bij de handhaving en doet ook geen onderzoek naar bepaalde groepen. We blijven wel alert op fraude en doen onderzoek bij serieuze aanwijzingen/signalen die daar op duiden.

Sociale Recherche
In de vergadering van het dagelijks bestuur van 22 mei 2025 is besloten om te stoppen met de taken van de sociale recherche (SR). Hiervoor waren een aantal aanleidingen, zoals het besluit van Katwijk om te stoppen met de SR en de audit Wpg (Wet politiegegevens). Een groot deel van de taken past bij de functie van consulent handhaving en als er echt sprake is van een strafrechtelijk onderzoek dan is inhuur mogelijk.

Schulddienstverlening
Schulddienstverlening (SDV) is de ondersteuning die de ISD Bollenstreek biedt aan mensen met schulden. Bij het proces SDV kijkt de ISD Bollenstreek ook wat de klant zelf kan doen om zijn schulden op te lossen.
Ondersteuningsmogelijkheden zijn: informatie en advies, budgetcoaching, betalingsregeling, herfinanciering, het minnelijk schuldregelingtraject met eventueel budgetbeheer en de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

2.1.3.2 Zorg

Wmo
De ISD Bollenstreek onderzoekt de hulpvraag van de klant op het gebied van participatie en zelfredzaamheid als gevolg van beperkingen. Samen met de klant onderzoeken we in welke mate deze in staat is om zelf oplossingen te vinden voor die problemen. Dit kan zijn eigen kracht, het inschakelen van het sociaalnetwerk (familie, vrienden, kennissen, kerk, vereniging etc.), voorliggende en / of algemene voorzieningen die in de omgeving aanwezig zijn. Is de conclusie dat deze problemen niet zelf op te lossen zijn, dan bepalen we of een maatwerkvoorziening de oplossing is.

De ondersteuning vanuit de ISD Bollenstreek is gericht op zelfredzaamheid en participatie van inwoners met een fysieke beperking, psychische beperking en / of psychosociale problemen. Het doel is om te kunnen functioneren en mee te kunnen doen in de maatschappij.
De ISD Bollenstreek biedt ondersteuning bij:

- Huishoudelijke hulp
- Maatschappelijke opvang
- Dagbesteding en begeleiding bij de zelfredzaamheid
- Verplaatsen in en om de woning
- Woonvoorzieningen
- Wonen met ondersteuning
- Lokaal verplaatsen per vervoersmiddel

Jeugd
De ISD Bollenstreek verwerkt de aanvragen persoonsgebonden budget voor de Jeugdwet.
Sinds 1 juli 2016 is de ISD Bollenstreek belast met de administratieve afhandeling van de persoonsgebonden budgetten voor de Jeugdwet. De jeugd- en gezinsteams van Voor ieder 1 blijven verantwoordelijk voor de indicatiestelling van de Jeugdwet. Na de indicatiestelling neemt de ISD Bollenstreek het administratieve proces over.

2.1.4 Bezwaar-, klaag- en beroepschriften en Woo verzoeken

Per 1 januari 2025 zijn twee nieuwe commissieleden benoemd voor de onafhankelijke externe bezwaarschriftencommissie. De onafhankelijke bezwaarschriftencommissie is -met uitzondering van juli, augustus en december- maandelijks bij elkaar gekomen. Per commissieavond werden drie zaken behandeld. Onder andere zijn complexe Wmo-zaken, Maatschappelijke opvang en Jeugdwet-zaken aan bod gekomen.

De meeste bezwaarzaken zijn door de ambtelijke bezwaarschriftencommissie behandeld. Opvallend is een verdubbeling van het aantal bezwaarschriften Wmo ten opzichte van het jaar 2024. Er zijn in 2025 heel veel signalen ontvangen, welke uiteindelijk tot betrekkelijk weinig daadwerkelijke bezwaarschriften heeft geleid. Ook zijn er meer bezwaren tegen de afwijzing van gehandicaptenparkeerkaarten behandeld. Vermoedelijk heeft dit te maken met de strengere keuringswijze van de medisch adviseurs.
Er is een kleine afname te zien in de bezwaren tegen besluiten die zijn genomen op grond van de Participatiewet. Het is aannemelijk dat dit het gevolg is van het tijdelijke besluit geen medische adviseringen meer aan te vragen voor het vaststellen van arbeidsverplichtingen wegens overbelasting van de gecontracteerde aanbieder voor medische advisering. Ook wordt er steeds meer maatwerk geleverd, wat ook tot minder bezwaren leidt.

Per 2025 is het indienen van Verhaal in rechte bij de rechtbank toegevoegd aan de taken van de afdeling Juridische Zaken. Onder verhaal wordt verstaan het “terughalen” van een (deel van) de bijstandsuitkering bij een derde. Dit volgt uit artikel 60 van de Participatiewet. Deze derde is niet degene aan wie de uitkering wordt verstrekt, maar bijvoorbeeld degene die alimentatieplichtig is ten aanzien van de bijstandsgerechtigde.

Het aantal klachten is nagenoeg gelijk gebleven. Inhoudelijk gaan de meeste klachten over behandeling door een medewerker van de ISD Bollenstreek, wat bijna altijd terug te leiden is naar onvrede over een door die medewerker genomen besluit. Men kan kiezen voor klachtbehandeling door de externe commissie of door het managementteam. De klachten zijn in 2025 allen behandeld door het managementteam.

In het jaarverslag 2026 van Juridische Zaken worden alle cijfers en bevindingen van de juristen van de ISD Bollenstreek en de ambtelijke en externe bezwaarschriftencommissies gepresenteerd met betrekking tot bezwaarschriften, klachten, beroep rechtbank, hoger beroep, dwangsommen, verhaal in rechte en Woo-verzoeken. Het verslag wordt via de colleges ter informatie naar de raden gestuurd.

2.1.5 Personeel en organisatie

Medewerkers
Op 31 december 2025 had de ISD Bollenstreek 133 medewerkers in dienst.
In 2025 zijn 29 nieuwe medewerkers gestart en hebben we van 22 medewerkers afscheid genomen. De meesten hebben een andere baan gevonden en een aantal is met (vroeg)pensioen gegaan.
Er zijn drie medewerkers intern doorgestroomd naar een andere functie, wat bijdraagt aan duurzame inzetbaarheid en kennisbehoud binnen de organisatie.
De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers bedraagt 45 jaar. De jongste medewerker is 20 jaar en de oudste 65 jaar. Dat zorgt voor een goede mix van ervaring en nieuwe inzichten binnen de teams.

Ziekteverzuim
In 2025 was het ziekteverzuim bij de ISD Bollenstreek 5,79 %. Het verzuim is ten opzichte van 2024 gedaald. Het verzuim in 2024 was 6,05%.
Er is afgelopen jaar meer ingezet op preventie, duurzame inzetbaarheid en vitaliteit. In dat kader hebben we het afgelopen jaar meegedaan aan de vitaliteitsweek. In de vitaliteitsweek hebben een aantal workshops en activiteiten plaatsgevonden waarvoor medewerkers zich konden inschrijven op het gebied van gezondheid, werkplezier en welzijn.

Opleidingen/trainingen
In 2025 hebben veel vakgerichte opleidingen plaatsgevonden. Dit komt omdat net als vorig jaar een groot aantal nieuwe medewerkers is gestart. Hierdoor zijn vooral basisopleidingen PW en Wmo ingezet. Ook hebben er op kleine schaal ontwikkelingsgerichte opleidingen plaatsgevonden.
Onderstaande trainingen/cursussen hebben in company plaatsgevonden:

- Wmo basiscursussen
- BHV training
- Stress sensitief werken
- Verzuimtraining voor management
- Team coaching

Lekker bezig
In 2025 is het budget voor ‘lekker bezig’ voortgezet. Met een jaarlijks vastgesteld budget kunnen medewerkers allerlei trainingen, cursussen, workshops en coachingsgesprekken kiezen. In 2025 zijn er in totaal 199 activiteiten afgenomen. Deze activiteiten zijn gericht op de volgende onderwerpen:

- Loopbaan en mobiliteit
- Leren en ontwikkelen
- Gezondheid
- Werk & privé

Integriteitsbeleid
Integriteit is en blijft een belangrijk onderwerp bij de ISD Bollensteek. Alle nieuwe werknemers moeten een recente verklaring omtrent gedrag overleggen. Daarnaast verklaren ze schriftelijk via de eed of de belofte akkoord te gaan met het integriteitsbeleid van de ISD Bollenstreek en leggen alle nieuwe werknemers de eed of de belofte ook nog mondeling af tijdens een bijeenkomst met de directeur. Deze bijeenkomst heeft in 2025 viermaal plaatsgevonden.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)
Eind 2025 heeft een MTO plaatsgevonden via Effectory. Dit is een onafhankelijke organisatie die gebruik maakt van het instrument internetspiegel voor overheidsorganisaties. Hierdoor beschikken zij over relevant vergelijkingsmateriaal van andere overheidsinstellingen.
Het MTO betreft een nulmeting. De uitkomsten zijn besproken in het management team (mt), met de OR en met de medewerkers. In 2026 wordt voor de verbeterpunten een plan gemaakt. Daarnaast

kunnen er, indien nodig, korte onderzoeken (pulse-onderzoeken) worden ingezet als er bijvoorbeeld meer informatie nodig is over specifieke onderwerpen.

Organisatiewijzigingen
Begin 2025 hebben er een aantal wijzigingen in de organisatiestructuur plaatsgevonden. Om de uitvoering effectiever en toekomstbestendig in te richten, is er ten aanzien van de uitvoering gekozen voor een onderverdeling in twee afdelingen, namelijk Zorg en Participatie. Onder de afdeling Zorg, valt de Wmo en onder de afdeling Participatie valt de PW en SDV.
De afdelingen werken per gemeente. Deze verandering zorgt voor meer overzicht en focus, betere samenwerking en efficiëntere uitvoering van de werkzaamheden, omdat de medewerkers de sociale kaart van één gemeente hoeven te kennen.
Door snelle ontwikkelingen op het gebied van ICT, de toenemende eisen rondom informatiebeveiliging en de impact van Europese wet- en regelgeving is de complexiteit van het digitale landschap aanzienlijk toegenomen. Om hier effectief op in te spelen is besloten een teammanager ICT aan te stellen, die zorgt voor gerichte aansturing, strategische keuzes en een professionele borging.
Ook zijn de nieuwe functies van procesbeheerder en data-analist ingevuld.

2.1.6 Dienstverlening en communicatie

Communicatie
Via onze website, de socials, ISD-rubrieken, de gemeentepagina, folders, flyers, animaties, filmpjes en formulieren informeren we burgers over onze dienstverlening en de mogelijkheden die wij als organisatie bieden. De uitvoering doen we in eigen beheer.
Via onze socials voeren we bij vacatures een eigen campagne om nieuwe medewerkers te werven. De praktijk leert dat deze campagnes succesvol zijn.

Naast die algemene informatie informeren we de klanten die een voorziening van de ISD Bollenstreek hebben via persoonlijke brieven over de wijzigingen en de eventuele individuele consequenties. Vooral het persoonlijk informeren van onze klanten blijven we belangrijk vinden.

We sturen regelmatig een nieuwsbrief naar klanten/ketenpartners. In deze nieuwsbrief besteden we aandacht aan de Participatiewet, Schulddienstverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning en aan de doelgroep ondernemers. Regelmatig staan er ook tips van de Cliëntenraad in deze nieuwsbrief. Via onze website kunnen geïnteresseerden zich aan- en afmelden voor deze nieuwsbrief. We hebben 620 aanmeldingen voor deze nieuwsbrief.

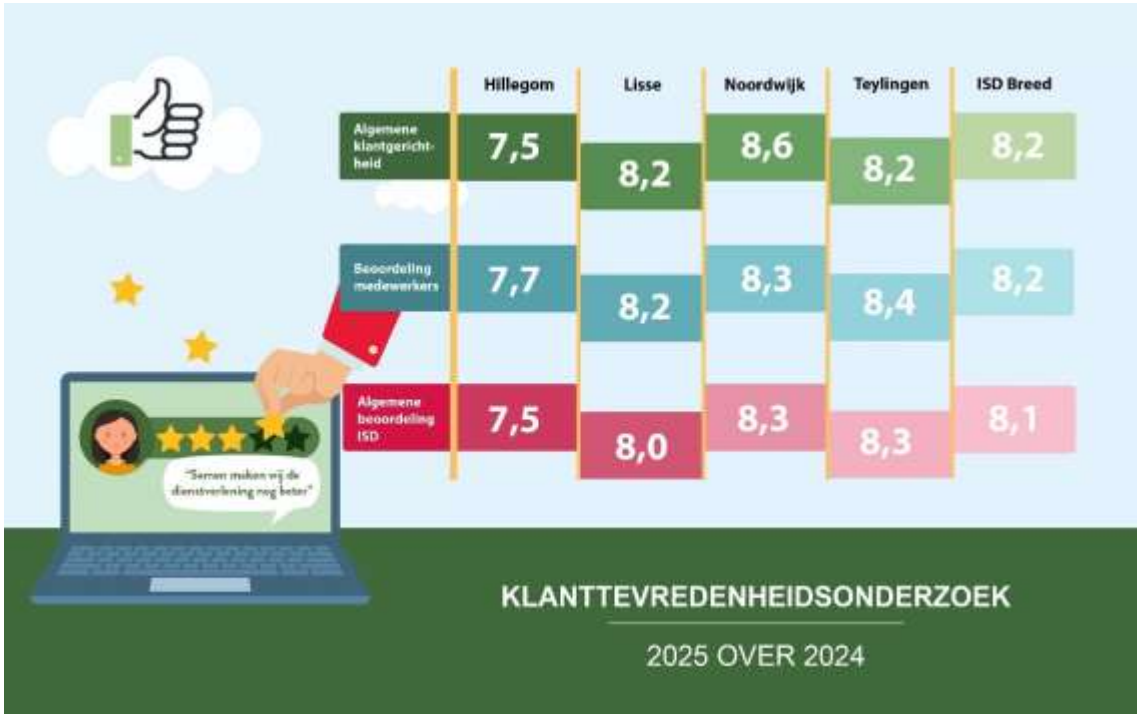

Niet alleen de externe communicatie, maar ook de interne communicatie is belangrijk. Doordat medewerkers 50% van hun werktijd thuis mogen werken vraagt de interne communicatie extra aandacht. Het aantal informele/spontane momenten op kantoor zijn minder dan jaren terug. We hebben medewerkers zowel schriftelijk als mondeling/digitaal regelmatig geïnformeerd, zodat de medewerkers goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en de vragen van klanten kunnen beantwoorden.

Voor de college- en raadsleden hebben we een nieuwsbrief met daarbij de managementinformatie over de afhandelingstermijnen van de afgehandelde aanvragen, bezwaar en beroep, het aantal bijstandsuitkeringen en schulddienstverlening. Naast deze nieuwsbrief hebben we de raden geïnformeerd over de evaluatie saneringskredieten, ontwikkelingen en stand van zaken Hulp bij het huishouden, resultaten klanttevredenheidsonderzoek via brieven/raadsmemo's geïnformeerd.

Ondernemingsraad
In september 2025 is de nieuwe ondernemingsraad geïnstalleerd. Op basis van het aantal kandidaten was een verkiezing niet nodig. De nieuwe ondernemingsraad bestaat uit zeven leden, maar zonder het toegestaan reservelid. De ondernemingsraad bestaat uit een mix van ervaren en nieuwe leden. Bestuurder heeft iedere zes weken een formeel overleg met de ondernemingsraad gehad. Naast de formele agendapunten zijn toekomstige ontwikkelingen een vast agendapunt geweest. Het contact en het overleg tussen bestuurder en ondernemingsraad is goed en er is sprake van een open, prettige en eerlijke communicatie.

Klanttevredenheidsonderzoek
Net als in 2023 heeft I&O Research in het derde kwartaal van 2025 het uitgebreide klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden onder de klanten Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief het landelijk verplicht Cliëntervaringsonderzoek) en Schulddienstverlening. Totaal zijn 2525 klanten aangeschreven, waarvan 714 de vragenlijst hebben ingevuld. Dat betekent een responspercentage van 28% en dat daarmee de resultaten representatief zijn.

Het volledige klanttevredenheidsonderzoek en de infographics per gemeente is terug te vinden op onze website.

2.1.7 Beveiliging informatievoorzieningen

Informatiebeveiliging
Informatiebeveiliging is het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van (persoons)gegevens en andere informatie (de zogenaamde classificatiematrix of BIV-codering).

Gegevensbescherming
Bij de omgang met persoonsgegevens van inwoners en personeel heeft de ISD Bollenstreek een grote verantwoordelijkheid. Privacy en de daarbij horende gegevensbescherming is een essentieel en complex vraagstuk. Dit komt onder andere door de toenemende digitalisering van de samenleving en dienstverlening van gemeenten, de decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten, de gegevensuitwisseling met (keten)partners, de technische mogelijkheden en veranderende wetgeving. Gegevensbescherming raakt de hele organisatie en verdient, samen met informatiebeveiliging, continu aandacht. De inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de ISD Bollenstreek zorgvuldig en veilig met persoonsgegevens omgaat.

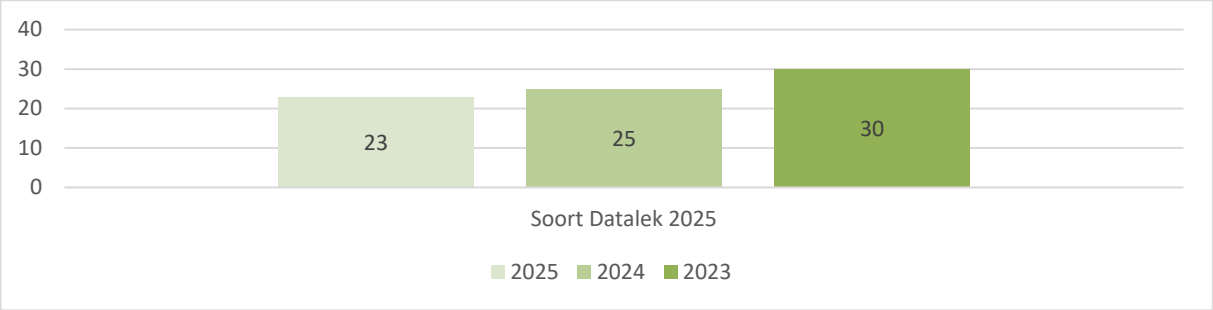
Uitvoering
De ISD Bollenstreek heeft zich beziggehouden met diverse vragen uit de organisatie en incidenten binnen de ISD Bollenstreek op het gebied van informatiebeveiliging en privacy.
Hierbij wordt nauw samengewerkt met de afdeling ICT van HLTsamen aangezien een groot deel van de ICT taak bij hen is ondergebracht.

Audits
De gemeenten leggen verantwoording af over de informatieveiligheid door middel van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). De ISD Bollenstreek ondersteunt de gemeenten hierin voor wat betreft het gebruik van Suwinet-Inkijk-GSD (Gemeentelijke Sociale Dienst). Hiervoor heeft de audit bij de ISD Bollenstreek plaatsgevonden. De audit is positief afgerond en via een zogenaamde Rapport Serviceorganisatie (RSO, voorheen Third Party Mededeling (TPM) aan de deelnemende gemeenten afgegeven. Het RSO is ondersteunend voor de invulling van de ENSIA door de gemeenten.
Daarnaast zijn in 2025 de DigiD en de IT-audit uitgevoerd. Deze audits zijn in 2025 afgerond.
In 2025 heeft het dagelijks bestuur besloten geen werkzaamheden meer te doen die onder de Wet Politiegegevens (Wpg) vallen. Er zijn geen werknemers meer in dienst die de bevoegdheid Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) hebben. Daardoor is de verplichting van de Wpg-audit komen te vervallen.

Privacy
Uit het jaarverslag van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) blijkt dat ISD Bollenstreek ook dit jaar weer een kleine vooruitgang heeft geboekt om de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verder te implementeren en te optimaliseren. Voor het beoordelen van de voortgang op het gebied van privacy en informatieveiligheid is er gebruik gemaakt van het document ‘Het borgen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de gemeentelijke organisatie’ versie 3.0 van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG.
Met de nieuwe vertaalsleutel scoort de ISD Bollenstreek een volwassenheidsniveau van 2,5.
Er is nog werk te doen richting volledige naleving. Bij een dergelijk volwassenheidsniveau zijn privacyrollen en verantwoordelijkheden toegewezen. Ook zijn beheersmaatregelen aanwezig, maar worden deze nog op informele wijze uitgevoerd.

Data Protection Impact Analyse (DPIA)
De Functionaris Gegevensbescherming heeft in 2025 een advies aan het mt van de ISD Bollenstreek gegeven. Dit advies betrof het op korte termijn opzetten van een risicogestuurd plan voor de uitvoering van de benodigde DPIA’s. Op basis van dit advies is een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse zijn meerdere processen naar voren gekomen met een hoge risicoscore. Op basis hiervan is besloten om voor de drie processen met het hoogste risico als eerste een DPIA uit te voeren (Melding SDV, Wmo Melding, Traject SDV). De opdracht hiervoor is inmiddels uitgezet bij de verantwoordelijke proceseigenaren, waarbij rekening wordt gehouden met de herontwerpen van deze processen dat door procesbeheer wordt uitgewerkt.

Datalekken
Meldingen van datalekken worden intern geregistreerd en beoordeeld. Datalekken die niet direct tot een melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) leiden, worden eens per maand besproken in het managementteam. De FG ontvangt dit overzicht ook en kan opmerkingen maken over de afhandeling. In 2025 zijn 23 meldingen van mogelijke datalekken ontvangen. Daarvan zijn 8 achteraf niet als datalek aangemerkt en 1 die bij een andere organisatie thuishoort. In 3 gevallen heeft de ISD Bollenstreek een melding bij de AP gedaan. Bij de overige meldingen is het onwaarschijnlijk dat de inbreuk een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Op basis van de wetgeving zijn waar nodig de betrokkenen geïnformeerd over het datalek. Deze datalekken betroffen brieven of documenten met vertrouwelijke informatie die abusievelijk aan een verkeerd adres of persoon waren gestuurd. Dit waren incidenten veroorzaakt door menselijk handelen.

Rechten van betrokkenen
In 2025 zijn er 25 inzageverzoeken in de verwerking van persoonsgegevens ingediend. Dit is een opvallende stijging ten opzichte van gemiddeld 6 in voorgaande jaren. De verzoeken gaan met name over inzage in het terugvorderingsdossier en inzage in het Wmo dossier.
Een aantal verzoeken is niet als AVG verzoek afgehandeld, maar is opgepakt als herverstrekking van eerder aangeleverde gegevens, bijvoorbeeld een gespreksverslag of beschikking. Daarnaast is een aantal verzoeken niet in behandeling genomen omdat er niet gereageerd is op het verzoek voor aanvullende informatie, of omdat de gegevens al eerder zijn verstrekt.
Naast de inzageverzoeken is er ook een verzoek tot rectificatie ontvangen, dit is gedeeltelijk toegekend. Ook zijn twee verzoeken tot gegevenswissing ingediend. In verband met de geldende (archief-) wetgeving kon daar niet aan worden voldaan.

		2025	2024	2023
art	**omschrijving**	**aantal**	**aantal**	**aantal**
15	Recht op inzage	25	7	4
16	Recht op rectificatie	1	0	0
17	Recht van gegevenswissing	2	0	0
18	Recht op beperking van verwerking	0	0	0
20	Recht op overdraagbaarheid	0	0	0
21	Recht van bezwaar tegen verwerking	0	0	1
22	Recht op individuele besluitvorming	0	0	0
	totaal	**28**	**7**	**5**

Informatiebeveiliging
De wet- en regelgeving op het vlak van omgang met gegevens is volop in ontwikkeling. Het jaar 2025 is het jaar van de inwerkingtreding of aanscherping van diverse wetgevingen. Denk daarbij aan de ontwikkelingen op het gebied van Artificiële Intelligentie (AI) en de bijbehorende AI act. Daarnaast hebben we te maken met de invoering van de NIS2 richtlijn met de Cyberbeveiligingswet (Cbw) als Nederlandse vertaling daarvan, de BIO2 richtlijn, de Data Act, de aanpassing van de Archiefwet en wijzigingen van de AVG.
Het werkgebied is volop in beweging en in 2025 zijn de eerste (verdiepings-)stappen daarin gezet.
In 2025 is de ISD Bollenstreek voor het beveiligd mailen overgestapt naar Bastion365.

Archiefwet
De uitoefening van het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de ISD Bollenstreek is belegd bij de gemeentearchivaris van Leiden. De archivaris doet hiervan verslag aan het dagelijks bestuur dat verantwoordelijk is voor de zorg van de naleving van de Archiefwet 1995.
Over het jaar 2025 is de conclusie dat de ISD Bollenstreek deels voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995. Er blijft een aantal serieuze aandachtspunten openstaan, waaronder het aanschaffen van een postregistratiesysteem of een documentmanagementsysteem en het inrichten van bewaartermijnen in de vakapplicaties.

2.1.8 Interne Controle

Het dagelijks bestuur van de ISD Bollenstreek legt in de jaarrekening verantwoording af over de rechtmatigheid van de uitgaven aan het algemeen bestuur. Dit doen zij door een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Deze rechtmatigheidsverantwoording is gebaseerd op de onderzoeksresultaten van de afdeling Interne Controle. De afdeling Interne Controle onderzoekt de rechtmatigheid van de uitgaven van de ISD Bollenstreek. Vanaf het boekjaar 2025 is de verantwoordingsgrens van fouten en onduidelijkheden aangepast in de wetgeving, het toegestaan totaal van fouten en onduidelijkheden mag voortaan maximaal 2% bedragen van het begrotingstotaal.
De onderzoeksresultaten van de afdeling Interne Controle geven aan dat de onrechtmatigheden uitgaven in 2025 binnen de vastgestelde marge is gebleven.

3 Programmaverantwoording

3.1 Participatie

Wat wilden we bereiken?

Bij de ISD Bollenstreek staat werk voorop. Wie kan werken, moet werken. De ISD Bollenstreek ondersteunt bij het vinden van werk in samenwerking met Provalu, die in opdracht van de ISD Bollenstreek de trajecten uitvoert.
Niet iedereen slaagt erin om werk te vinden. Iemand die geen werk kan vinden en/of niet zelf in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan bij de ISD Bollenstreek terecht voor hulp. Dit kan een uitkering (PW, IOAW, IOAZ of Bbz) zijn.
Maar belangrijker is de hulp die we bieden om klanten weer aan het werk te helpen. Een primaire taak van de ISD Bollensteek is samen mét de klant ervoor te zorgen dat de klant zelf in zijn/haar levensonderhoud kan voorzien.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat hebben we bereikt?

Participatiewet (PW)
Afgelopen jaar (2025) zijn er 422 aanvragen ingediend door inwoners die in aanmerking wilden komen voor een bijstandsuitkering. Dat is een stijging van 8% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dit gegeven staat haaks op de vraag naar personeel bij veel werkgevers. Een reden hiervan is dat de klanten die een aanvraag hebben ingediend om allerlei redenen niet kunnen werken. Wij merken dat veel klanten zich melden voor een uitkering die te maken hebben met meerdere problematieken. Veel van onze klanten hebben psychische of fysieke belemmeringen, vaak in combinatie met financiële problemen. Dit brengt onze klanten in problemen en maakt de casuïstiek voor onze consulenten lastiger en vergt meer maatwerk. Ongeveer 22% van de aanvragen betreft nieuwkomers vanuit de COA en 16% (69 aanvragen) betreft instroom vanuit andere gemeenten. Het aantal uitkeringen is eind 2025 hoger dan het jaar ervoor. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de individuele studietoeslag, die hierin meetelt. Dit aantal is vergeleken met vorig jaar 14 hoger. Daarnaast is er hogere instroom zichtbaar met als reden “einde arbeidscontract” en “intering vermogen”.

Loonkostensubsidie
Veel werkgevers staan open voor het in dienst nemen van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor wie niet zelfstandig het minimumloon kan verdienen, kan loonkostensubsidie worden aangevraagd. Dat kan zowel de werkgever als de werknemer doen bij de ISD Bollenstreek. De loonkostensubsidie vergoedt het verschil tussen de loonwaarde (wat kan iemand maximaal aan werk verrichten en daarmee verdienen) en het minimumloon. Het afgelopen jaar is het aantal subsidieverstrekkingen gestegen naar totaal 388. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat zo meer mensen mee kunnen doen aan het arbeidsproces.

Wet inburgering
De ISD Bollenstreek heeft onder deze wet diverse taken die voornamelijk strekken tot het afnemen van de Brede Intake en het opstellen van het Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Hierna volgt de aanmelding voor taallessen, begeleiding van inburgeringsplichtigen en registratie daarvan. Het doel is om zo snel mogelijk te participeren in de maatschappij en in te burgeren, uiterlijk binnen 3 jaar. Het team Statushouders is in 2025 uitgebreid met als reden dat er nog steeds meer instroom dan uitstroom is in het aantal inburgeringsplichtigen. In 2025 is wel te zien dat de uitstroom van de nieuwe Wet inburgering zichtbaar wordt. De eerste deelnemers zijn gestart in 2022 en in principe stromen de deelnemers na 3 jaar uit. Het aantal inburgeringsplichtigen dat uitstroomt is wat lager dan vooraf verwacht. De redenen hiervoor zijn de wachtlijsten waardoor men later start en/of vertraging door persoonlijke omstandigheden, zoals ziekte of zwangerschap.
In 2025 hadden taalaanbieders opnieuw te maken met een tekort aan docenten. Dit is een landelijk probleem. Daardoor konden veel mensen pas (veel) later starten met hun inburgeringsonderwijs. De taallessen hebben een betaalschema van 2 tot 3 jaar. De kosten schuiven eveneens door.

Bbz-uitkering (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen)
De aanvragen voor een Bbz-uitkering laten een aanzienlijke verlaging zien. In 2025 werden slechts 6 aanvragen afgehandeld ten opzichte van 24 vorig jaar. Zelfstandigen met financiële problemen kunnen op deze manier ondersteuning in de vorm van bijstand krijgen. Voordat klanten een aanvraagformulier voor een Bbz-uitkering meekrijgen, vindt er een gesprek plaats met een Bbz-consulent en een adviseur van het Ondernemersklankbord tijdens het spreekuur voor zelfstandig ondernemers. Klanten die een bijstandsuitkering hebben, maar wellicht willen starten als zelfstandig ondernemer kunnen zich ook laten adviseren.

Bijzondere Bijstand
Inwoners van onze gemeenten kunnen een aanvraag indienen voor bijzondere noodzakelijke kosten. Bijzondere noodzakelijke kosten zijn bijvoorbeeld bewindvoerderkosten of gerechtskosten. Om hiervoor in aanmerking te komen, wordt ook het inkomen en vermogen bekeken.

Individuele Inkomenstoeslag (IIT)
De individuele inkomenstoeslag wordt toegekend aan inwoners die geen of weinig inkomen en vermogen hebben en geen of weinig kans hebben om hun inkomenspositie te verbeteren.

Tegenprestatie naar vermogen
Aan inwoners die een uitkering ontvangen, mag de ISD Bollenstreek vragen een tegenprestatie te verrichten. De tegenprestatie bestaat uit onbetaalde activiteiten die nuttig zijn voor de samenleving en voor die burger zelf. Zo ontmoeten zij andere mensen en op deze manier worden vaardigheden ontwikkeld. Gedurende het jaar 2025 zijn 367 uitkeringsgerechtigden opgeroepen om te beoordelen of zij daadwerkelijk een tegenprestatie konden verrichten. Een aantal van deze mensen heeft ook deelgenomen aan een “Lekker Fit traject”. Gedurende dit traject werken deelnemers aan hun werknemersvaardigheden en doen aan beweging met een coach. Na dit traject zijn zij welkom om deel te nemen aan verschillende activiteiten of cursussen in het zogenaamde werkatelier. De bedoeling is om de deelnemers vervolgens door te laten stromen naar ons re-integratiebedrijf Provalu. Provalu probeert vervolgens deze inwoners aan een betaalde baan te helpen.

Leefgeld Oekraïners
In 2025 is aan 252 deelnemers leefgeld uitgekeerd. Hiervan waren 38 ondergebracht bij particuliere opvang. De burgemeesters van onze gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang en het uitbetalen van geld voor voedsel, kleding en wonen aan ontheemden uit Oekraïne.
De ISD Bollenstreek is gemandateerd voor de uitvoering van het financiële gedeelte van deze regeling. Regelingen in mandaat worden door de ISD Bollenstreek niet opgenomen in de Sisa-verantwoording en rechtmatigheidsverantwoording, hoewel op dit onderdeel door ons geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd.
Vluchtelingen uit Oekraïne van 18 jaar of ouder met een baan of eigen inkomsten moeten maandelijks meebetalen aan hun opvang (gas, water, elektra). Deze opbrengsten worden bij de ISD geboekt, terwijl de kosten hiervan bij de gemeente gemaakt worden. Dit is namelijk geen leefgeld. Oekraïense vluchtelingen die werken ontvangen doorgaans geen leefgeld meer, maar betalen wel een eigen bijdrage.

Schulddienstverlening
In 2025 zijn de elementen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening verder ingebed in de organisatie. Een van de elementen is het convenant Lokale Overheid. Hierbij verleent de overheid als schuldeiser op voorhand medewerking aan een schuldregeling. Hierdoor is voor de inwoner sneller perspectief op een schuldenvrije toekomst. De ISD Bollenstreek heeft in haar hoedanigheid als schuldeiser het convenant ondertekend.

Door te starten met het gebruik van het Schuldenknooppunt is de uitwisseling van gegevens tussen de ISD Bollenstreek en schuldeisers vereenvoudigd en versneld.

Wat heeft het gekost?

Tabel 3 Overzicht kosten Participatie

x €	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten			
PW	22.205.539	23.909.100	24.136.668
Loonkostensubsidie	2.166.295	2.356.800	2.690.338
Medisch onderzoek	71.674	60.700	59.955
Tozo	-7.787	-	22.782
Wet inburgering	513.694	800.000	1.224.602
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.731.754	2.670.600	2.926.099
Energietoeslag	1.600.593	-	500
Leefgeld Oekraïne	482.618	500.000	518.996
Brede ondersteuning	-	-	91.730
Totaal lasten	**29.764.380**	**30.297.200**	**31.671.669**
Baten			
Debiteurenontvangsten PW	-491.109	-342.100	-607.326
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-9.225	-29.900	-36.389
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-1.694	-800	-1.039
Debiteurenontvangsten Tozo	-4.898	-6.000	-20.260
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-19.945	-26.500	-13.583
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-210.056	-104.400	-355.011
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-	-	-494.691
Totaal baten	**-736.927**	**-509.700**	**-1.528.299**
Exploitatiekosten	**5.277.990**	**4.113.100**	**3.927.499**
Totaal Participatie	**34.305.443**	**33.900.600**	**34.070.869**

Op de posten PW en Loonkostensubsidie is een relatief kleine overschrijding ten opzichte van het budget te zien. Deze posten worden echter gedekt vanuit het BUIG-budget.

BUIG-budget
Het ministerie van SZW heeft op 30 september 2025 de definitieve budgetten 2025 voor de uitkeringen Participatiewet en Loonkostensubsidie Participatiewet bekend gemaakt. Het definitief budget voor de ISD-gemeenten bedraagt totaal € 28,8 miljoen. De kosten die hier tegenover staan bedragen, inclusief debiteurenontvangsten, totaal € 26,2 miljoen. Een overschot van € 2,6 miljoen. Het BUIG-budget heeft geen invloed op de begroting van de ISD Bollenstreek, maar wel op de begroting van de gemeenten. Het toegekend budget is ruim voldoende om de kosten te dekken.

De kosten van Wet inburgering laten ten opzichte van de begroting een opvallende overschrijding zien. In september 2025 is door de gemeenten een addendum afgesloten met de taalaanbieders dat met terugwerkende kracht een tariefsverhoging van 15% mag worden doorgevoerd. Daarnaast lopen in 2025 drie groepen tegelijk waardoor de kosten vergeleken met voorgaande jaren al hoger zijn.

De kosten van inkomensondersteunende voorzieningen zijn eveneens hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het grote aantal individuele studietoeslag. Met name bij de gemeente Teylingen is dit hoog, zie hiervoor ook tabel 46.

Tabel 4 Beleidsindicatoren Participatie

Personen met een bijstandsuitkering	100	per 10.000 inwoners

3.2 Zorg

Wat wilden we bereiken?

De ISD Bollenstreek wil ervoor zorgen dat iedere bewoner uit de ISD-gemeenten zelfredzaam is en kan participeren in de maatschappij ondanks fysieke of psychische beperkingen. Indien dit niet mogelijk is en er geen oplossing is vanuit eigen kracht, sociaal netwerk, voorliggende of algemene voorzieningen dan wordt er gekeken naar een oplossing vanuit de ISD Bollenstreek. Dat willen we snel en efficiënt doen. Het is een continu proces om de doorlooptijden verder naar beneden te krijgen, de administratieve rompslomp te beperken en de klantvriendelijkheid verder te vergroten. Het is onze ambitie om ook bij dit programma onze klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn. Ook hier geldt dat maatwerk en de menselijke maat voorop staat.
In 2025 zijn de consulenten gemeentegericht gaan werken, dit heeft diverse voordelen. De sociale kaart is beter bekend waardoor oplossingen in het voorliggende veld makkelijker vindbaar zijn. We leren de ketenpartners en aanbieders beter kennen en weten elkaar makkelijker te vinden. Klanten komen vaker terecht bij dezelfde consulent bij een volgend contactmoment. De klant ziet hierbij een bekend gezicht en voor de consulent werkt dit ook prettig. Zij kunnen makkelijker refereren aan een eerdere gestelde indicatie en gemaakte afspraken. Daarnaast geeft het efficiënte in de planning en reistijd.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat hebben we bereikt?

Hulp bij het huishouden (Hbh)
In 2025 is het aantal voorzieningen Hbh in totaal 3.421. Vergeleken met vorig jaar is dit een lichte daling.
Als gevolg van een gerechtelijke uitspraak mochten de producten ‘Schoon en leefbaar’ en ‘Hbh light’ niet langer ingezet worden. Voor klanten moet het duidelijk zijn op hoeveel hulp zij recht hebben en de indicaties moesten in uren en minuten gesteld worden. Voor de gemeente Hillegom werd dit al gedaan maar de andere gemeenten gingen per 1 september 2025 over op dit systeem. De producten ‘Schoon en leefbaar’ en ‘Hbh light’ zijn naar aanleiding van de toen geldende indicaties, die gebaseerd zijn op eerder uitgevoerd individueel onderzoek, omgezet naar een indicatie in tijd volgens het HHM Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2025. Daar zijn vanuit klanten, contactpersonen en aanbieders veel negatieve reacties op gekomen. Met alle klanten die een reactie hebben gestuurd is contact opgenomen en individueel onderzoek uitgevoerd en waar nodig de indicatie aangepast. In het najaar hebben de gemeenten Noordwijk en Teylingen besloten dat alle klanten met een indicatie Hbh die nog geen contact hadden opgenomen ook door de ISD Bollenstreek benaderd worden en alsnog individueel onderzocht worden wanneer klanten dit wensten. Uit dit onderzoek bleek dat het merendeel van de klanten tevreden was met de afgegeven indicatie Hbh. Voor een deel van de klanten is de indicatie naar aanleiding van het contact gewijzigd. De gerealiseerde kosten blijven binnen de begroting. Dit is grotendeels het gevolg van scherper indiceren door het strikter toepassen van het normenkader.

Begeleiding
Het aantal voorzieningen voor individuele begeleiding en dagbesteding laat ten opzichte van vorig jaar een lichte stijging zien naar totaal 2.246 voorzieningen. Het dagelijks bestuur heeft in 2024 besluiten genomen om de kosten van begeleiding en dagbesteding beheersbaar te houden. Deze maatregel is ontworpen met een 'tenzij' regeling, wat betekent dat er belangrijke uitzonderingen zijn voor specifieke groepen zoals klanten met multiproblematiek, veiligheidssituaties, en speciale doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben. Voorbeelden hiervan zijn klanten met complexe problemen die meer dan de standaard twee dagdelen dagbesteding nodig hebben, en situaties waarin de veiligheid van de klant of omgeving in het geding is. Het financiële effect van deze maatregelen heeft een doorlooptijd van een aantal jaar, maar in de jaarrekening 2025 is ten opzichte van vorig jaar al een behoorlijke daling van de kosten zichtbaar.

Maatschappelijke Zorg
Vanaf 2023 is de Maatschappelijke Zorg vanuit de centrumgemeenten overgedragen aan de gemeenten. Onder de Maatschappelijke Zorg vallen Wonen met ondersteuning (o.a. Beschermd wonen) en Maatschappelijke Opvang. Dit zijn maatwerkvoorzieningen.
De ISD Bollenstreek is door middel van een opdracht gemandateerd voor de uitvoering van deze regeling. Regelingen in mandaat vallen buiten de rechtmatigheidsverantwoording van

de ISD Bollenstreek. De geconstateerde onrechtmatigheden zijn gedeeld met de gemeenten.
De kosten van Beschermd Wonen zijn hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een klant die voorheen een WLZ-indicatie had, maar na een beroepszaak te hebben verloren in aanmerking komt voor een Wmo-voorziening. Hierdoor is door ’s Heerenloo met terugwerkende kracht over 2024 een correctiefactuur ingediend.
De kosten van Maatschappelijke Opvang zijn hoger dan begroot. Dit komt door het structureel gebruiken van hotels en vakantieparken, omdat er regelmatig geen plek is in opvanglocaties.

Wat heeft het gekost?

Tabel 5 overzicht kosten Zorg

x € Zorg - totaal	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Lasten			
Wmo - Hbh ZIN	10.243.778	11.623.000	10.796.332
Wmo - Hbh PGB	324.189	367.900	294.821
Wmo - begeleiding ZIN	10.885.191	11.478.100	9.842.578
Wmo - begeleiding PGB	753.822	802.000	632.772
Wmo - rolstoelen	794.105	865.200	871.727
Wmo - collectief vervoer	967.908	961.600	779.524
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.420.439	1.446.000	1.397.030
Wmo - woonvoorzieningen	1.068.289	1.063.000	987.938
Wmo - advieskosten GPK	134.737	97.400	136.601
Wmo - medisch onderzoek	40.529	25.700	20.078
Subtotaal lasten	**26.632.987**	**28.729.900**	**25.759.401**
Maatschappelijke Zorg			
Beschermd Wonen	2.912.396	3.220.000	3.437.818
Maatschappelijke Opvang	130.988	318.000	383.674
Jeugd			
PGB jeugd	2.673.252	2.737.500	2.160.347
Totaal lasten	**32.349.623**	**35.005.400**	**31.741.240**
Baten			
Wmo - eigen bijdrage	-916.919	-903.500	-911.562
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-	-57.057
Totaal baten	**-916.919**	**-903.500**	**-968.619**
Exploitatiekosten	2.400.872	3.660.500	3.862.337
Totaal Zorg	**33.833.576**	**37.762.400**	**34.634.958**

Tabel 6 Beleidsindicatoren Zorg

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	404	per 10.000 inwoners

3.3 Overhead

Tabel 7 Overzicht kosten overhead

x €	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Salariskosten ISD	8.379.067	9.640.600	8.907.132
Personeelskosten	365.038	467.400	673.635
Inhuur personeel	142.228	227.500	559.906
Huisvesting en kantoor	736.838	897.300	837.962
ICT en automatisering	879.778	949.700	1.034.728
Accountant- en advieskosten	299.377	134.100	172.300
Bank- en Rentekosten	-337.084	-240.000	-222.263
Overige kosten	154.889	201.600	193.098
Uitvoeringskosten Tozo	25.000	-	-
Uitvoeringskosten energietoeslag	59.766	-	-
Uitvoeringskosten Oekraïne	41.500	41.500	41.500
Uitvoeringskosten Maatschappelijke Zorg	150.000	75.000	76.810
Subtotaal	**10.896.397**	**12.394.700**	**12.274.808**
Toerekening Participatie	-5.277.990	-4.113.100	-3.927.499
Toerekening Zorg	-2.400.872	-3.660.500	-3.862.337
Overhead	**3.217.535**	**4.621.100**	**4.484.972**

Tabel 8 Beleidsindicatoren Overhead

Formatie	0,87	fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	93,10	per inwoner
Externe inhuur	7,28	% van de totale loonkosten

De kosten van bedrijfsvoering (exploitatiekosten) worden toegerekend aan de programma's Participatie, Zorg en Overhead. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de programma's bestaan voor een groot deel uit de personeelskosten van de medewerkers, kosten van automatisering en inhuur personeel. Sinds 2025 wordt in de boekhouding gebruik gemaakt van kostenplaatsen waardoor de toerekening naar programma's niet meer op basis van een procentuele verdeelsleutel plaatsvindt, maar rechtstreeks worden toegewezen.

Salariskosten
De salariskosten blijven binnen de begroting. De begroting is gebaseerd op de toegestane formatie van 114,5 FTE maar niet de gehele formatie is het hele jaar ingevuld vanwege verloop en openstaande vacatures. De gemiddelde bezetting bedroeg 109,5 FTE.

Inhuur personeel
De kosten van inhuur zijn hoger dan begroot. Enerzijds heeft dit te maken met de vacatureruimte. Om achterstanden niet te hard te laten oplopen, wordt gebruik gemaakt van detacheringskrachten. Het uitgangspunt hierbij is dat de financiele ruimte die onstaat binnen de salariskosten door vacatureruimte kan worden aangewend voor externe inhuur.
Daarnaast is dit jaar externe inhuur ingezet voor de nadere onderzoeken van de indicaties Hbh, waarover bij het programma Zorg in de toelichting al over is geschreven.

Personeelskosten
Onder de personeelskosten vallen onder andere de reis- en verblijfskosten, opleidingskosten, de kosten van het eindejaarsevenement en teambuilding. De begroting is overschreden omdat het Besluit begroten en verantwoorden (BBV) voorschrijft dat voor spaarverlof en bovenwettelijk verlof dat bestaat uit overmatige verlofsaldi een voorziening moet worden getroffen. Deze voorziening is dit boekjaar opgenomen en brengt een niet begrote kostenpost met zich mee van ruim € 143.000.

Huisvesting en kantoor
Dit betreft onder andere de huurkosten voor het kantoorpand aan de Hobahostraat 92 in Lisse. Het huurcontract is voor een periode van tien jaar verlengd per 01 november 2025. Hierbij is een huurkorting bedongen. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met noodzakelijke investeringen (verbouwing, meubilair) die nog niet volledig uitgevoerd zijn.

ICT en Automatisering
De post automatisering bestaat uit de kosten van hard- en software, licenties en ondersteuning. Deze post overschrijdt de begroting. Met name de kosten van software (extra modules, updates) en onderhoud van het netwerk nemen jaarlijks toe.

Accountant- en advieskosten
De advieskosten zijn hoger dan begroot, vanwege juridische ondersteuning bij de aanbesteding van Hulp bij het huishouden.

Bank- en rentekosten
Schatkistbankieren houdt in dat het publiek vermogen van de ISD Bollenstreek wordt aangehouden bij het ministerie van Financiën. Op het vermogen wordt rente ontvangen.

Overige kosten
Onder de overige kosten vallen onder andere kosten van de socials (Facebook/LinkedIn), kosten drukwerk (enveloppen), de uitgaven aan Humanitas (thuisadministratie), het Ondernemersklankbord (begeleiding van ondernemers) en de kosten van het archieftoezicht door de gemeente Leiden.

Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne
De doorberekening van de uitvoeringskosten met betrekking tot het leefgeld Oekraïne betreft de kosten die gemaakt zijn voor de automatisering en personele inzet. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het programma Participatie.

Uitvoeringskosten Maatschappelijke Zorg
De doorberekening van de uitvoeringskosten met betrekking tot Maatschappelijke Zorg betreft de tijdelijke kosten van externe versterking op het gebied van regievoering en expertise. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het programma Zorg.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

De middelen die de ISD Bollenstreek ontvangt vanuit de deelnemende gemeenten zijn opgenomen in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Tabel 9 Algemene dekkingsmiddelen

x €	
Hillegom	12.856.702
Lisse	14.081.103
Noordwijk	27.551.367
Teylingen	18.701.627
Totaal	**73.190.799**

3.5 Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen is ingegaan per 1 januari 2016. Dit wetsvoorstel beoogt de vennootschapsbelasting (Vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooien op een markt waarop ook niet-overheidsondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting worden onderworpen als die private ondernemingen. De ISD Bollenstreek voldoet niet aan alle 3 gestelde criteria en is daarom niet Vpb-plichtig.

3.6 Onvoorzien

In 2025 waren er geen onvoorziene lasten of baten.

4 Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

De ISD Bollenstreek kent geen lokale heffingen.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD Bollenstreek geen reserves vormt. Eventuele financiële tegenvallers zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Met de steeds groeiende financiële stromen binnen de ISD Bollenstreek gaan deze risico's en vooral de beperking daarvan, een steeds grotere rol spelen. Deze groei wordt veroorzaakt door het toenemende takenpakket van de ISD Bollenstreek en wijzigingen in de budgettering.

Risico
De ISD Bollenstreek heeft te maken met onzekerheden en risico's. Een aantal daarvan is nagenoeg uit te sluiten, te beheersen of te beperken door tijdig maatregelen te nemen, verzekeringen af te sluiten en alert te zijn op veranderingen. Andere risico's kan de ISD Bollenstreek overdragen, bijvoorbeeld op de gemeenten. Soms moeten we accepteren dat er risico's zijn, waar we niet veel aan kunnen doen.
De gemeenten staan garant voor alle tekorten bij de ISD Bollenstreek en in die zin lopen zij dan ook de risico's. De ISD Bollenstreek heeft in kaart gebracht welke risico's de gemeenten dan wel de ISD Bollenstreek lopen.

Er is onderscheid gemaakt in algemene risico's (risico's die in elk bedrijf aanwezig zijn) en specifieke risico's (risico's specifiek voor de ISD Bollenstreek of een sociale dienst).

De kans en het effect van een gebeurtenis zijn uitgedrukt in een cijfer oplopend van 1 tot en met 25. Dit cijfer is het gevolg van het vermenigvuldigen van de kans x effect.

Waarbij een hele kleine kans staat voor getalwaarde 1 en een grote kans voor getalwaarde 5.
Waarbij geringe schade staat voor getalwaarde 1 en fatale schade voor getalwaarde 5.

Risico = kans x effect

Risicoprofiel

Tabel 10 Algemene risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico	Financiële gevolgen	Maatregel
Brand of andere calamiteit waardoor de inventaris verloren gaat en de voortgang van het werk niet meer mogelijk is	1 x 1 = 1	Schade oplopend tot maximaal € 1.204.000 (dit is de aanschafwaarde van de vaste activa per 31-12-2023). Huur ander pand € 99.000	De financiële risico's van brand zijn gedekt door de verzekering.
Fraude/ integriteitsschendingen	2 x 2 = 4	PM (is afhankelijk van omvang fraude, dit is niet bij benadering aan te geven)	Dagelijks worden betalingen zowel aan klanten als crediteuren gecontroleerd op bankrekeningnummer. Daarnaast worden dagelijks de betalingen steekproefsgewijs gecontroleerd.
Vermindering van taken ISD, bijvoorbeeld Wmo/opheffen ISD/uittreden gemeenten	1 x 3 = 3	WW-verplichtingen + bovenwettelijke uitkering 50 fte's (Wmo) € 5.986.000 tot € 16.981.000 bij opheffing ISD Schaalnadelen: PM	Afsluiten tijdelijke arbeidscontracten. Overgang ISD personeel naar gemeenten/andere organisaties die taken overnemen. Begeleiding bij van werk naar werktrajecten.
Automatisering, gegevens weg als gevolg van calamiteit bij bijv. HLT Samen (bijv. brand)	1 x 4 = 4	Inhuur extra fte's om gegevens opnieuw in te brengen en betalingen te verzorgen € 253.000	De ISD maakt dagelijks een back-up van alle bestanden zowel van de uitkeringsbestanden als van de boekhouding. In geval van calamiteiten (brand e.d.) kan de ISD deze bestanden gebruiken om elders te verwerken. We kunnen altijd zorgdragen voor de betaling van de uitkeringen (binnen enkele dagen).

Tabel 11 Specifieke risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico		Maatregel
Bijstand: Toename klanten als gevolg economische crisis/minder participatiegelden/ Achterblijven uitstroom via SPW	5 x 2 = 10	50 klanten extra x gemiddeld € 14.800 = € 740.000 per jaar	Poortwachter functie, handhaven, re-integratie-activiteiten. Aanvragen vangnetuitkering. Tekorten gedekt door gemeenten*
Toename beroep op bijzondere bijstand	4 x 1 = 4	10 % toename = € 248.000	Beleid wijzigen (veel van wat de ISD verstrekt is bovenwettelijk) / begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Verlaging van de eigen bijdrage door het Rijk	4 x 2 = 8	Sterk verlaagd eigen bijdrage en 5 % toename Hbh en vervoer-voorzieningen € 158.000	Als het Rijk de eigen bijdrage sterk verlaagd heeft dat twee gevolgen: 1. Verminderde inkomsten uit eigen bijdrage; 2. Een sterke aanzuigende werking op de voorzieningen, waardoor we veel meer uitgaven hebben.
Toename beroep op individuele voorzieningen ingevolge de Wmo	4 x 2 = 8	10 % toename = € 2.417.000	Beleid wijzigen (kiezen voor wettelijk minimale variant, meer algemene voorzieningen, zoals scootmobielpool), begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Wettelijke mogelijkheid tot 5 jaar uitnutting PGB	1 x 1 = 1	Niet benutte PGB's 5 jaar = € 3.700.000	Restant budget PGB is nog 5 jaar recht op uitbetaling
Incident met Informatiebeveiliging	4 x 3 = 12	PM	Het risico bij informatiebeveiliging brengen we omlaag door diverse audits te laten uitvoeren. De gevolgen zijn moeilijk in geld uit te drukken.
Nieuwe aanbesteding (hulpmiddelen, begeleiding, Hbh en collectief vervoer)	1 x 1 = 1	Aanbestedingen kunnen leiden tot hogere prijzen = € 1.557.000	

Weerstandsvermogen
Op grond van voorgaande inventarisatie van de risico's en rekening houdend met de risicofactor komen we tot de volgende berekening van het weerstandsvermogen.

Tabel 12 Berekening weerstandsvermogen

x € Risico	Factor	Schadebedrag	Weerstands-vermogen
1. Brand	1/25	1.303.000	52.120
2. Fraude	4/25	p.m.	-
3a. Vermindering taken	3/25	5.986.000	
3b. Opheffing ISD	3/25	16.981.000	2.756.040
4. Automatisering	4/25	253.000	40.480
5. toename bijstand	10/25	740.000	296.000
6. toename bijz.bijstand	4/25	248.000	39.680
7. verlaging eigen bijdrage	8/25	158.000	50.560
8. toename Wmo	8/25	2.417.000	773.440
9. 5 jaarsrisico PGB	1/25	3.700.000	148.000
10. informatiebeveiliging	12/25	p.m.	-
11. nieuwe aanbesteding	1/25	1.557.000	62.280
Totaal			**4.218.600**

Tabel 13 Verdeling weerstandsvermogen naar gemeente

x € Gemeente	%	Bedrag
Hillegom	18,63	785.925
Lisse	19,97	842.454
Noordwijk	35,23	1.486.213
Teylingen	26,17	1.104.008
Totaal		**4.218.600**

Conclusie:
De deelnemende gemeenten aan de ISD Bollenstreek moeten rekening houden met een weerstandsvermogen dat nodig is om de financiële risico's van de ISD Bollenstreek af te dekken, zoals in bovenstaande tabel is vermeld.

Tabel 14 Kengetallen

	2025	2024
Netto schuldquote	0,19%	0,09%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)	0,19%	0,09%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t	n.v.t
Belastingcapaciteit	n.v.t	n.v.t

Netto schuldquote
De netto schuldquote zijn alle schulden en overlopende passiva minus de vlottende activa in verhouding tot de totale baten voor mutaties reserves. Dit kengetal is laag bij de ISD Bollenstreek omdat er geen vaste schulden zijn.

Solvabiliteitsratio
Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal weer. De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen, daardoor is het solvabiliteitsratio nul.

Structurele exploitatieruimte
Is laag omdat de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Alleen de incidentele baten/lasten hebben bij de ISD Bollenstreek invloed op dit kengetal.

Grondexploitatie
Is niet van toepassing.

Belastingcapaciteit
Is niet van toepassing omdat de ISD Bollenstreek geen heffing kent.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De ISD Bollenstreek heeft geen kapitaalgoederen. De investeringen in software, hardware en inventaris zijn bij de oprichting van de ISD Bollenstreek rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gefinancierd. De investeringen in verband met de inrichting van het kantoorgebouw in Lisse zijn of worden geactiveerd en worden afgeschreven over een periode van 10 jaar (de duur van het huurcontract). De afschrijvingstermijn van investeringen in automatisering bedraagt drie of vijf jaar. Er worden voor deze vaste activa geen kostenegalisatievoorzieningen voor grootonderhoud getroffen. De onderhoudskosten worden jaarlijks begroot en verantwoord.

4.4 Financiering

4.4.1 Financiering

De ISD Bollenstreek rekent per jaar volledig af met de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat er geen eigen vermogen is en de ISD Bollenstreek dus volledig afhankelijk is van de bevoorschotting door de gemeenten. Vanaf 2007 gaan de Rijksbijdragen rechtstreeks naar de gemeenten, waardoor er geen andere externe financiers zijn dan de gemeenten. De ISD Bollenstreek rekent geen rente toe aan de programma's daar er ook geen rente wordt betaald.

Kasgeldlimiet
Het Rijk heeft in het jaar 2000 regels opgesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Dit staat in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).
In de wet Fido is geregeld dat overheden de toezichthouders informeren over de kasgeldlimiet.
Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen.

Tabel 15 Berekening kasgeldlimiet 2025 (Wet Fido)

x € 1.000

Post	Omschrijving	31-03-25	30-06-25	30-09-25	31-12-25
1.	Vlottende korte schuld	8.900	9.509	12.445	8.333
2.	Vlottende middelen	8.800	9.412	12.301	8.165
3.	**Netto vlottende schuld (+), danwel overschot vlottende middelen (-)**	100	97	144	168
4.	Gemiddelde netto vlottende schuld (+), dan wel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	100	97	144	168
5.	Kasgeldlimiet	6.157	6.157	6.157	6.157
6a.	**Ruimte onder kasgeldlimiet**	6.057	6.060	6.013	5.989
6b.	**Overschrijding kasgeldlimiet**				
7.	**Begrotingstotaal**	75.089	75.089	75.089	75.089
8.	**Percentage vastgesteld per min. Regeling 8,20%**	6.157	6.157	6.157	6.157
9.	**Kasgeldlimiet**	6.157	6.157	6.157	6.157

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:
- opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar;
- de schuld in rekening-courant;
- de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden;
- overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:
- de contante gelden in kas;
- de tegoeden in rekening-courant;
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: hier staat vermeld de stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

4.4.2 EMU-saldo

Sinds Nederland deel uitmaakt van de Economische en Monetaire Unie (EMU) worden voor de staatschuld en het begrotingssaldo de definities gebruikt die binnen de gehele EMU hetzelfde zijn. Er wordt nu gesproken over EMU-schuld en EMU-saldo.

Het EMU-saldo is het gemiddelde saldo van de inkomsten en uitgaven van alle deelnemende landen aan de EMU. Het saldo geldt als norm waaraan de begroting en rekening van deelnemende landen worden getoetst. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. De inkomsten en uitgaven van de lokale overheid tellen mee voor de berekening van het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Op basis van de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) heeft het Rijk mogelijkheden in te grijpen bij een dreigende overschrijding van het EMU-saldo voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar hebben plaatsgevonden. Terwijl de gemeenschappelijke regeling volgens het BBV met het baten- en lastenstelsel werkt. EMU-saldo is een verplichting en het cijfer zegt niets over het resultaat, omdat het een absoluut getal is.

Tabel 16 Berekening EMU saldo 2025

x € 1.000	
1. EMU exploitatiesaldo	-
2. Invloed investeringen	
+ afschrijvingen	56
-/- investeringen	135
3. Invloed voorzieningen	
+ toevoegingen aan voorzieningen	
-/- onttrekkingen aan voorzieningen	-
4. Invloed reserves	
5. Deelnemingen en aandelen	
EMU SALDO	-79

4.4.3 Schatkistbankieren

De Eerste Kamer heeft op 10 december 2013 ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren. Dat betekent dat het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden op 16 december 2013 van start is gegaan. Schatkistbankieren is alleen bedoeld voor publieke middelen.

Voor de ISD Bollenstreek betekent schatkistbankieren dat wij onze overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat wij ons geld niet langer bij banken buiten de schatkist mogen aanhouden. Onze (verplichte) deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld.

Het percentage van het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van 1 miljoen. Hierdoor bedraagt het drempelbedrag per kwartaal € 1.501.776. Echter, vanwege de rente die ontvangen wordt op het vermogen schatkistbankieren hanteert de ISD Bollenstreek een lager drempelbedrag en wordt nagenoeg dagelijks het positieve banksaldo op de betaalrekening grotendeels overgeboekt ten gunste van schatkistbankieren.

Tabel 17 Schatkistbankieren

x € 1.000		Verslagjaar	2025		
(1)	**Drempelbedrag**	**1.526**	**1.526**	**1.526**	**1.526**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**586**	**285**	**434**	**547**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	939	1.241	1.091	979
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2025		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	76.284			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	76.284			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1526	1526	1526	1526
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	52.766	25.945	39.972	50.321
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	586	285	434	547

4.4.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer. De norm geeft het bedrag aan waarover de gemeente zich per begrotingsjaar maximaal mag blootstellen aan renterisico. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de renterisiconorm 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

Tabel 18 Berekening renterisiconorm (Wet Fido)

x € 1.000	
Begrotingstotaal	76.284
Percentage vastgesteld per min. regeling	20%
Renterisiconorm	15.257
Renteherzieningen	-
Aflossingen	-
Renterisico	**-**
Ruimte onder renterisiconorm	15.257

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, kent de ISD Bollenstreek geen renterisico. De reden hiervan is dat we geen leningen hebben afgesloten.

4.4.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD Bollenstreek geen reserves vormt. Ieder jaar wordt er volledig afgerekend. De deelnemende gemeenten betalen maandelijks 1/12 van de begroting als voorschot. Hiermee voorziet de ISD Bollenstreek in de financieringsbehoefte.

4.4.6 Rentevisie

Rentevisie is de toekomstverwachting over de renteontwikkeling. De ISD Bollenstreek heeft geen rentedragende leningen en is derhalve geen rente verschuldigd. De renteontwikkeling heeft op dan ook geen invloed op de financiële positie van de ISD Bollenstreek.

4.4.7 Rentekosten/opbrengsten

De rentekosten/opbrengsten bij de ISD Bollenstreek bestaan uit de rente op de rekening courant of schatkistbankieren die banken in rekening brengen of uitbetalen.

4.5 Bedrijfsvoering

Waar gesproken wordt over exploitatiekosten, is dit gelijk aan de kosten bedrijfsvoering.

Toerekening van de directe kosten
Volgens de richtlijnen BBV zijn de kosten die betrekking hebben op het primaire proces opgenomen bij de programma's (Participatie en Zorg). Onder het programma Overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces en niet direct zijn toe te wijzen aan het programma Participatie of Zorg. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de taakvelden (programma's) bestaan uit de personeelskosten van de medewerkers van de betreffende afdeling, automatisering en inhuur en uitzendkrachten.
De totale kosten blijven achter op de begroting. De belangrijkste reden hiervan is de lagere salariskosten dan waar in de begroting rekening mee was gehouden vanwege vacatureruimte. Echter wordt dit voor een groot deel gecompenseerd door een overschrijding van het budget op inhuur personeel om deze vacatureruimte op te vangen en de dotatie aan de voorziening vakantiedagen.

Rechtmatigheid
Het dagelijks bestuur legt via de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording af aan het algemeen bestuur.
Om tot het oordeel te komen of de ISD Bollenstreek binnen de vastgestelde marges blijft zijn procescontroles op het primaire proces, steekproefcontroles op het primaire proces en exploitatiekosten, aanbestedingsrechtmatigheidscontroles en thematische onderzoeken gedaan. De interne controles sluiten aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert. In samenspraak met de accountant is de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald. De uitgevoerde controles en onderzoeken geven als resultaat dat de ISD Bollenstreek in 2025 binnen de verantwoordingsgrens blijft.

4.6 Verbonden partijen

De ISD Bollenstreek heeft geen verbonden partijen.

4.7 Grondbeleid

De ISD Bollenstreek heeft grond noch grondbeleid.

4.8 Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) geldt voor alle overheidsorganen en is erop gericht dat overheidsinformatie openbaar is en openbaar wordt gemaakt. Niet alle onderdelen van de wet zijn nog in werking getreden, dit gebeurt gefaseerd. De ISD Bollenstreek heeft voor een deel voldaan aan de openbaarmaking, zoals bijvoorbeeld de elektronische publicatie en het voldoen aan Woo verzoeken. Nog niet alles kan gevolgd worden, een landelijk online platform is nog in ontwikkeling. De implementatie van de (actieve informatieplicht van de) Woo reikt over meerdere jaren, de ISD Bollenstreek volgt hierbij de landelijke lijn, maar heeft hiervoor nog geen extra kosten gemaakt.

4.9 Formatieoverzicht

Tabel 19 Formatie 2025

	Overhead	Participatie	Zorg	Totaal
Totaal fte's	34,83	42,17	37,54	**114,54**
Uren = 1.400 per fte	48.767	59.033	52.561	**160.361**

5 Jaarrekening 2025

5.1 Balans 2025

Tabel 20 Activa

x € 1.000 **ACTIVA**	**Per 31 december 2025**	**Per 31 december 2024**
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**140**	**62**
- investeringen met een economisch nut	140	62
Totaal vaste activa	**140**	**62**
Vlottende activa	**8.193**	**7.555**
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	***4.519***	***6.305***
- Vorderingen openbare lichamen	*3.044*	*4.603*
- Overige Vorderingen	1.475	1.702
Liquide middelen	***3.506***	***1.151***
Overlopende activa	**168**	**99**
Totaal vlottende activa	**8.193**	**7.555**
Totaal-generaal	**8.333**	**7.617**

Tabel 21 Passiva

x € 1.000 **PASSIVA**	**Per 31 december 2025**	**Per 31 december 2024**
Vaste passiva	-	-
Totaal vaste passiva	**-**	**-**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	***8.333***	***7.617***
Schulden openbare lichamen	1.426	1.152
Overige schulden en overlopende passiva	6.908	6.465
Totaal vlottende passiva	**8.333**	**7.617**
Totaal-generaal	**8.333**	**7.617**

5.2 Overzicht van baten en lasten

Tabel 22 Baten en lasten

x €	Begroting 2025 voor wijzigingen		Begroting 2025 na wijzigingen		Realisatie 2025	
Programma's	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Participatie	34.732.000	-549.600	34.410.300	-509.700	35.599.168	-1.528.299
Zorg	37.879.500	-903.500	38.665.900	-903.500	35.603.577	-968.619
Overhead	3.930.400	-	4.621.100	-	4.484.972	-
Saldo baten en lasten programma's	**76.541.900**	**-1.453.100**	**77.697.300**	**-1.413.200**	**75.687.717**	**-2.496.918**
Algemene dekkingsmiddelen						
Bijdragen gemeente		-75.088.800		-76.284.100		-73.190.799
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	76.541.900	-76.541.900	77.697.300	-77.697.300	75.687.717	-75.687.717
Resultaat		**-**		**-**		**-**

5.3 Toelichtingen

5.3.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

5.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarden, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en gelijkblijvende verlofaanspraken (uitgezonderd spaarverlof).

Een aanvrager van een Wmo voorziening is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De hoogte daarvan wordt bepaald op basis van de gemeentelijke verordening Wmo en de wet. De wet bepaalt dat de gemeente noch de ISD Bollenstreek de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert, maar het CAK. Vanwege privacyoverwegingen is de

gegevensverstrekking van het CAK aan de ISD Bollenstreek ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen.
Door het vaststellen van de eigen bijdragen bij het CAK neer te leggen, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen verantwoordelijkheid van de gemeente c.q. de ISD Bollenstreek is.
De ISD Bollenstreek beschikt daardoor niet over voldoende informatie om zekerheid te hebben omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen Wmo ontvangen via het CAK.
De ontvangen Wmo – eigen bijdrage via het CAK is gebaseerd op de ontvangen eigen bijdrage in het boekjaar.

De ISD Bollenstreek is niet Vpb-plichtig.

5.3.3 Algemene grondslagen voor de rechtmatigheids-verantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening 2025 en het normenkader en op basis van de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

1. De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
2. De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader 2025 zoals op 17 december 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld.
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten op programmaniveau en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening 2025 (artikel 12) is beschreven wanneer deze overschrijdingen 'acceptabel' zijn.
    - Ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium is het misbruik en oneigenlijk gebruik beleid van de ISD Bollenstreek leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening 2025 en normenkader 2025. Dit betekent:
    - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve rechtmatigheidsfouten en rechtmatigheidsonduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapportagegrens van 1% van de totale lasten is gehanteerd waarboven individuele rechtmatigheidsfouten en rechtmatigheidsonduidelijkheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen en toegelicht.

5.3.4 Balans

Materiële vaste activa
De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (bestaande uit de inkoopprijs en bijkomende kosten). De afschrijvingstermijn is voor automatisering drie of vijf jaar, voor vervoersmiddelen vijf jaar en voor de overige vaste activa tien jaar.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen. We bepalen de hoogte van de voorziening op basis van het historische inningspercentage cumulatief.

Liquide middelen en overlopende posten
Wij nemen deze activa tegen nominale waarde op.

Vaste passiva
De ISD Bollenstreek kent geen algemene reserves.

Vlottende passiva
Wij waarderen de vlottende passiva tegen nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa
In de balans is conform het BBV geen rekening gehouden met een vakantiegeldverplichting met betrekking tot de uitkeringen. Toekomstige kosten van wachtgeld en ziektewetuitkering worden geboekt in het jaar van uitbetaling.
De ISD Bollenstreek heeft met Stek een meerjarige huurovereenkomst voor het gebouw aan de Hobahostraat 92. Het huidige contract loopt af per 31 oktober 2035. De huur, inclusief servicekosten, bedraagt ultimo boekjaar €37.743,75 per maand.
Voor de printers en multifunctionals is overeenkomst bij Canon Business Center Nederland, deze loopt tot 12 december 2028. De huidige huur per maand bedraagt €2.684,63 per maand.
In december is een offerte getekend bij Turk & van Rossum projectinrichters voor de levering van 58 nieuwe bureau’s waarvan de levering en betaling gepland staan in 2026.

5.3.5 Overzicht van baten en lasten

BTW
Waar mogelijk binnen de wettelijke fiscale normen zijn de kosten exclusief btw geboekt. Deze btw is compensabel. De ISD Bollenstreek verstuurt maandelijks een opgave van de compensabele btw aan de gemeenten. De gemeenten ontvangen deze btw terug. Verrekening met
de ISD Bollenstreek hiervan vindt plaats via de afrekening rekening-courant (Verrekening BCF).

Verdeelsleutel
De kosten van de ISD Bollenstreek worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op de wijze zoals in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is aangegeven. Voor de duidelijkheid volgt hieronder een samenvatting van die verdeelsleutels.

- **Participatie**

De BUIG kosten worden verdeeld in de verhouding van de gemeentelijke BUIG-budgetten. Tekorten of overschotten verdelen we op basis van 50% naar inwonertal en 50% naar inwoners met een laag inkomen, conform de regels van de GR. Dit betreft de uitkeringen Participatiewet en Loonkostensubsidie.
De overige kosten die worden geboekt op het programma Participatie worden toegerekend op basis van het woonplaatsbeginsel.

- **Zorg**

De kosten van de voorzieningen worden toegerekend aan de woonplaats van de ontvanger van de voorziening. De kosten komen dus voor rekening van de gemeente waar de ontvanger van de voorziening woont.

Voor alle PGB's (Wmo Hbh en Wmo begeleiding en jeugd) geldt sinds 2015 het trekkingsrecht via het SVB. In de jaarrekening zijn de kosten op basis van de verwachte bestedingen, zoals deze bekend zijn gemaakt door de SVB op het moment van het opmaken van de jaarrekening, verwerkt.

- **Exploitatiekosten**

Volgens de richtlijnen BBV zijn de kosten die betrekking hebben op het primaire proces opgenomen bij de programma's (Participatie en Zorg). Onder het programma Overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de taakvelden (programma's) bestaan uit de personeelskosten van de medewerkers van de betreffende afdeling, automatisering en inhuur en uitzendkrachten.

- **GPK**

De deelnemende gemeenten hebben de uitgifte van de gehandicaptenparkeerkaart overgedragen aan de ISD Bollenstreek. De afspraak is dat de kaarten € 105,- per stuk kosten en dat de instellingskaarten en duplicaatkaarten € 30,- kosten. Deze bedragen brengt de ISD Bollenstreek één op één bij de gemeenten in rekening. Deze bedragen staan los van de bedragen die de inwoners aan leges aan de gemeenten betalen.

5.3.6 Toelichting op de balans

Activa

(alle bedragen in €)

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Tabel 23 Investeringsoverzicht

x € Omschrijving investering	Boekwaarde 1-1-2025	Investering 2025	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Verbouwing BG en 1e verd.	27.645	-	19.136	8.509
Meubilair	-	21.327	1.777	19.550
Verbouwing 2e verd.	-	9.008	525	8.483
Verbouwing 3e verd.	-	13.134	1.095	12.040
Totaal kantoor	**27.645**	**43.470**	**22.534**	**48.581**
Computers en beeldschermen	-	16.661	4.165	12.496
Laptops	25.921	11.336	19.808	17.450
Telefoons	-	63.758	8.827	54.931
Totaal automatisering	**25.921**	**91.756**	**32.800**	**84.877**
Fiat Panda	3.000	-	1.000	2.000
Hyundai I10	5.000	-	-	5.000
Totaal vervoermiddelen	**8.000**	**-**	**1.000**	**7.000**
Totaal investering	**61.564**	**135.225**	**56.333**	**140.456**

Vlottende activa
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar.

Tabel 24 Vorderingen openbare lichamen

x €		Boekwaarde 31-12-2025		Boekwaarde 31-12-2024
Hillegom				
Programmakosten	12.856.702		12.444.132	
Ontvangen voorschotten	13.837.497		12.843.381	
Afrekening		**-980.795**		**-399.250**
BCF		85.490		83.661
Correctie beginbalans Tozo bedrijfskapitaal		1.473		
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-59.771		-56.073
Te verrekenen		**-953.603**		**-371.661**
Lisse				
Programmakosten	14.081.104		13.812.862	
Ontvangen voorschotten	14.757.600		14.088.053	
Afrekening		**-676.496**		**-275.191**
BCF		91.639		84.117
Correctie beginbalans Tozo bedrijfskapitaal		4.613		
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-44.931		-44.469
Te verrekenen		**-625.175**		**-235.543**
Noordwijk				
Programmakosten	27.551.367		26.467.868	
Ontvangen voorschotten	27.769.800		26.817.051	
Afrekening		**-218.433**		**-349.183**
BCF		161.665		161.493
Correctie beginbalans Tozo bedrijfskapitaal		7.833		
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-109.174		-135.009
Te verrekenen		**-158.109**		**-322.698**
Teylingen				
Programmakosten	18.701.627		18.631.692	
Ontvangen voorschotten	19.919.199		19.590.026	
Afrekening		**-1.217.572**		**-958.334**
BCF		120.090		126.152
Correctie beginbalans Tozo bedrijfskapitaal		6.284		
Voorschot Tozo bedrijfskapitaal mutatie		-84.861		-110.119
Te verrekenen		**-1.176.059**		**-942.301**
Totaal rekening courant		**-2.912.945**		**-1.872.204**
r/c Staat i.v.m. schatkistbankieren	**5.956.773**		**6.474.916**	
Belastingdienst				
Omzetbelasting 4e kwartaal	-		-	
Totaal vorderingen openbare lichamen		**3.043.827**		**4.602.712**

Tabel 25 Overige vorderingen

x €		
Verloop debiteuren (uitkeringen)		
Stand 01-01-2025	3.331.331	
Opgeboekt	1.747.327	
Afgelost	-1.739.682	
Voorschot uitkeringen	10.413	
Stand 31-12-2025	3.349.390	
Af: Voorziening	-1.772.258	
		1.577.131
Verloop fraude vordering		
Stand 01-01-2025	311.517	
Aflossing	-6.400	
Correctie (n.a.v. gerechtsdeurwaarder)	228.458	
Stand 31-12-2025	533.575	
AF: Voorziening fraudevordering	-533.575	
		-
Voorziening verlof		-142.845
Overige debiteuren		40.513
Totaal overige vorderingen		**1.474.800**

Tabel 26 Liquide middelen

x € **Liquide middelen**	**Boekwaarde 31-12-2025**	**Boekwaarde 31-12-2024**
BNG, saldi op 31 december	3.505.860	1.150.434
Kassaldo	451	810
Totaal	**3.506.311**	**1.151.244**

Tabel 27 Overlopende activa

x € **Overlopende activa**	**Boekwaarde 31-12-2025**	**Boekwaarde 31-12-2024**
Vooruitbetaalde verzekeringen	-	-
Vooruitbetaalde huur	-	-
Vooruitbetaald overige	141.977	9.691
Nog te ontvangen	25.931	89.639
Totaal overlopende activa	**167.908**	**99.330**

Passiva

Tabel 28 Schulden openbare lichamen

x €	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Belastingdienst		
Loonheffingen salarissen	601.642	546.553
Loonheffingen uitkeringen	823.973	605.256
Totaal schulden openbare lichamen	**1.425.615**	**1.151.809**

Tabel 29 Overige schulden en overlopende passiva

x €	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige schulden		
Crediteuren	589.152	342.345
ABP	-	106.421
Noodfonds Hillegom	10.003	13.890
Noodfonds Lisse	11.824	14.558
Nog te betalen	2.383.556	2.643.655
	2.994.535	**3.120.869**
Vooruit ontvangen	2.326.450	-
Btalingen onderweg	193.482	1.664.233
SDV	986.668	994.730
Terugbetalingsverplichting Tozo kapitaal	406.551	685.086
	3.913.152	**3.344.048**
Totaal overige schulden en overlopende passiva	**6.907.687**	**6.464.917**
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	**8.333.302**	**7.616.726**

5.3.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma Participatie

Tabel 30 Uitvoeringskosten Participatie

x €	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil begroting -/- realisatie 2025
Lasten				
PW	22.205.539	23.909.100	24.136.668	227.568
Loonkostensubsidie	2.166.295	2.356.800	2.690.338	333.538
Medisch onderzoek	71.674	60.700	59.955	-745
Tozo	-7.787	-	22.782	22.782
Wet inburgering	513.694	800.000	1.224.602	424.602
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.731.754	2.670.600	2.926.099	255.499
Energietoeslag	1.600.593	-	500	500
Leefgeld Oekraïne	482.618	500.000	518.996	18.996
Brede ondersteuning	-	-	91.730	91.730
Totaal lasten	**29.764.380**	**30.297.200**	**31.671.669**	**1.282.739**
Baten				
Debiteurenontvangsten PW	-491.109	-342.100	-607.326	-265.226
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-9.225	-29.900	-36.389	-6.489
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-1.694	-800	-1.039	-239
Debiteurenontvangsten Tozo	-4.898	-6.000	-20.260	-14.260
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-19.945	-26.500	-13.583	12.917
Debiteuren ontvangsten ink. onderst. voorz.	-210.056	-104.400	-355.011	-250.611
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-	-	-494.691	-494.691
Totaal baten	**-736.927**	**-509.700**	**-1.528.299**	**-1.018.599**
Exploitatiekosten	**5.277.990**	**4.113.100**	**3.927.499**	**-185.601**
Totaal Participatie	**34.305.443**	**33.900.600**	**34.070.869**	**78.539**

De uitgaven van het programma Participatie worden vooral gekenmerkt door openeinderegelingen. Met name de uitgaven op loonkostensubsidie zijn hoger dan begroot. Dit is echter een positief signaal, want dit houdt in dat meer mensen aan werk zijn geholpen.
Het aan de gemeenten toegekend BUIG budget is ruim voldoende om de kosten van uitkeringen en loonkostensubsidie te dekken, zie onderstaand overschot. In 2025 is het overschot van het BUIG-budget bijna € 2,6 miljoen.

Tabel 31 BUIG: kosten en budgetten

x €	
Kosten	26.183.291
Budgetten	-28.771.484
Te verdelen	-2.588.193

Programma Zorg

Tabel 32 Uitvoeringskosten Zorg

x € Zorg – totaal	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil begroting -/- realisatie 2025
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	10.243.778	11.623.000	10.796.332	-826.668
Wmo - Hbh PGB	324.189	367.900	294.821	-73.079
Wmo - begeleiding ZIN	10.885.191	11.478.100	9.842.578	-1.635.522
Wmo - begeleiding PGB	753.822	802.000	632.772	-169.228
Wmo – rolstoelen	794.105	865.200	871.727	6.527
Wmo - collectief vervoer	967.908	961.600	779.524	-182.076
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.420.439	1.446.000	1.397.030	-48.970
Wmo – woonvoorzieningen	1.068.289	1.063.000	987.938	-75.062
Wmo - advieskosten GPK	134.737	97.400	136.601	39.201
Wmo - medisch onderzoek	40.529	25.700	20.078	-5.622
Subtotaal lasten	**26.632.987**	**28.729.900**	**25.759.401**	**-2.970.499**
Maatschappelijke Zorg				
Beschermd wonen	2.912.396	3.220.000	3.437.818	217.818
Maatschappelijke Opvang	130.988	318.000	383.674	65.674
Jeugd				
PGB jeugd	2.673.252	2.737.500	2.160.347	-577.153
Totaal lasten	**32.349.623**	**35.005.400**	**31.741.241**	**-3.264.159**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-916.919	-903.500	-911.562	-8.062
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-	-57.057	-57.057
Totaal baten	**-916.919**	**-903.500**	**-968.619**	**-65.119**
Exploitatiekosten	2.400.872	3.660.500	3.862.337	201.837
Totaal Zorg	**33.833.576**	**37.762.400**	**34.634.958**	**-3.127.441**

De uitgaven van het programma Zorg blijven binnen de begroting.
Zowel de kosten van Hulp bij het huishouden als de kosten van Begeleiding blijven (fors) binnen de begroting. Hier is het resultaat van de ingezette acties om de kosten beheersbaar te houden en de bezuinigingsdoelstelling 2026 te halen duidelijk zichtbaar.

Programma Overhead

Tabel 33 Programmakosten Overhead

x €	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil begroting -/- realisatie 2025
Salariskosten ISD	8.379.067	9.640.600	8.907.132	-733.468
Personeelskosten	365.038	467.400	673.635	206.235
Inhuur personeel	142.228	227.500	559.906	332.406
Huisvesting en kantoor	736.838	897.300	837.962	-59.338
ICT en automatisering	879.778	949.700	1.034.728	85.028
Accountant- en advieskosten	299.377	134.100	172.300	38.200
Bank- en Rentekosten	-337.084	-240.000	-222.263	17.737
Overige kosten	154.889	201.600	193.098	-8.502
Uitvoeringskosten Tozo	25.000	-	-	-
Uitvoeringskosten energietoeslag	59.766	-	-	-
Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne	41.500	41.500	41.500	-
Uitvoeringskosten Maatschappelijke Zorg	150.000	75.000	76.810	1.810
Totaal	**10.896.397**	**12.394.700**	**12.274.808**	**-119.892**
Toerekening Participatie	-5.277.990	-4.113.100	-3.927.499	185.601
Toerekening Zorg	-2.400.872	-3.660.500	-3.862.337	-201.837
Overhead	**3.217.535**	**4.621.100**	**4.484.972**	**-136.128**

De uitgaven van het programma Overhead zijn lager dan begroot. Met name de salariskosten blijven achter op de begroting, vanwege vacatureruimte. Dit wordt echter gecompenseerd door een overbesteding op inhuur personeel dat noodzakelijk was om de vacatureruimte op te vangen.

5.3.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruiken oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 17 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserve en is daarmee vastgesteld op € 1.514.565.
De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.070.989 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.514.565.
Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 170.268 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

5.3.9 WNT

WNT-verantwoording 2025 ISD Bollenstreek

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de ISD Bollenstreek. Het voor de ISD Bollenstreek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000.

Tabel 34 WNT-verantwoording

x €		**R.J. 't Jong**
1	Functie (functienaam)	Secretaris
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-jan-25
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	31-dec-25
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100,000%
6	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.478
7	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	20.642
8	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**149.120**
9	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000
	Vergelijkende cijfers 2024	
1	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-jan-24
2	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	31-dec-24
3	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
4	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100,000%
5	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.830
6	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	20.462
7	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**145.292**
8	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000

Leidinggevende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam	Functie
De heer D.T.C. Salman	Voorzitter AB/DB
De heer J.A. van Rijn	Lid AB/DB
De heer M. Roelofs	Lid AB
Mevrouw J.A.C. Langeveld	Lid AB/DB
Mevrouw H. Austie-Ziengs	Lid AB
Mevrouw E.W.A. Koek	Lid AB/DB
Mevrouw R.G.E. Wietsma	Lid AB
De heer P. van Strien	Lid AB

Toelichting
Het bezoldigingsmaximum bedraagt € 246.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de Secretaris. Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het dagelijks bestuur bedraagt € 34.950 en voor de overige leden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur € 23.300. Deze maxima worden niet overschreden.

5.4 Sisa-bijlage -I

Sisa bijlage

5.5 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel 35 Gerealiseerde baten en lasten totaal

x € 1.000		Totaal	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	4.485	-
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.103	-495
	6.3 Inkomensregelingen	33.517	-1.056
	6.5 Arbeidsparticipatie	2	-
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	4.494	-107
	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	12.027	-364
	6.712 Begeleiding (Wmo)	7.896	-250
	6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.071	-82
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	174	-5
	6.791 PGB Wmo	1.032	-31
	6.792 PGB Jeugd	2.403	-73
	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	3.666	-57
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	405	-
	6.91 Coordinatie en beleid Wmo	434	-
TOTAAL		**75.710**	**-2.519**

Tabel 36 Gerealiseerde baten en lasten gemeente Hillegom en Lisse

x € 1.000		Hillegom		Lisse	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	836	-	896	-
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	419	-82	465	-123
	6.3 Inkomensregelingen	6.210	-202	5.925	-179
	6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	1	-
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	717	-20	851	-22
	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	2.348	-69	2.380	-77
	6.712 Begeleiding (Wmo)	1.484	-47	1.748	-53
	6.713 Dagbesteding (Wmo)	577	-15	680	-17
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	27	-1	31	-1
	6.791 PGB Wmo	140	-6	294	-7
	6.792 PGB Jeugd	246	-14	578	-15
	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	224	-5	609	-5
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	8	-	36	-
	6.91 Coordinatie en beleid Wmo	81	-	87	-
TOTAAL		**13.318**	**-461**	**14.581**	**-499**

Tabel 37 Gerealiseerde baten en lasten gemeente Noordwijk en Teylingen

x € 1.000		Noordwijk		Teylingen	
Hoofdtaakveld	**Taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	1.580	-	1.174	-
Sociaal Domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	715	-192	503	-97
	6.3 Inkomensregelingen	12.493	-398	8.888	-277
	6.5 Arbeidsparticipatie	1	-	-	-
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.844	-37	1.082	-27
	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	4.370	-125	2.929	-93
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	2.407	-86	2.258	-64
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	936	-28	878	-21
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	70	-2	46	-1
	6.791 PGB Wmo	331	-11	267	-8
	6.792 PGB Jeugd	995	-25	584	-19
	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	2.331	-27	503	-19
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	256	-	105	-
	6.91 Coordinatie en beleid Wmo	153	-	114	-
TOTAAL		**28.482**	**-931**	**19.330**	**-628**

6 Overige gegevens

6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7 Bijlage I De ISD Bollenstreek in cijfers

7.1 Participatie

Tabel 38 Verdeling aantal klanten inkomen

Gemeente	2025	2024	2023	2022	2021
Hillegom	270	253	251	243	246
Lisse	241	235	228	235	227
Noordwijk	504	492	469	464	460
Teylingen	307	307	312	303	307
Totaal	**1.322**	**1.287**	**1.260**	**1.245**	**1.240**

Tabel 39 Verdeling aantal klanten per uitkeringssoort

Soort Uitkering	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Participatie	258	221	476	276	**1.231**
BBZ	-	-	1	-	**1**
IOAW	7	12	12	10	**41**
IOAZ	-	-	1	1	**2**
Krediethypotheek	1	1	-	-	**2**
Studietoeslag	4	7	14	20	**45**
Totaal	**270**	**241**	**504**	**307**	**1.322**

Tabel 40 Verdeling aantal klanten op basis van geslacht

Geslacht	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Man	162	135	287	179	763
Vrouw	108	106	217	128	559
Totaal	**270**	**241**	**504**	**307**	**1.322**

Tabel 41 Verdeling aantal klanten op basis van leeftijdscategorie

Leeftijd	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
< 23	11	11	31	25	78
23 - 26	17	25	29	26	97
27 - 35	52	38	95	48	233
36 - 45	41	54	98	56	249
46 - 55	59	40	106	64	269
56 - 67	90	73	145	88	396
Totaal	**270**	**241**	**504**	**307**	**1.322**

Tabel 42 Leefvorm per uitkering

Soort leefvorm	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Alleenstaande	193	169	366	209	937
Alleenstaande ouder	26	32	63	30	151
Gehuwd	51	40	75	68	234
Totaal	**270**	**241**	**504**	**307**	**1.322**

Tabel 43 Overzicht in- en uitstroom uitkeringen

	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Saldo 1-1	**253**	**235**	**492**	**307**	**1287**
Reden instroom					
Andere oorzaak	14	9	17	18	58
Beeindiging huwelijk/relatie	1	2	7	2	12
Beeindiging studie	3	2	1	4	10
Beeindiging zelfstandig beroep of bedrijf	2	0	5	4	11
Einde arb contract geen/laag recht op WW	2	10	16	21	49
Einde ZW / WW uitkering	11	6	15	10	42
In afwachting andere voorliggende voorziening	0	1	0	2	3
Intering vermogen	2	1	6	4	13
Nieuwkomer vanuit de COA	17	13	39	22	91
Oorzaak bij partner	3	1	4	3	11
Start studie (voor Studietoeslag)	1	4	6	3	14
Starten zelfstandig bedrijf (BBZ)	0	0	1	0	1
Te lang verblijf buitenland	1	0	1	0	2
Uit detentie	1	0	2	0	3
Verhuizing vanuit andere gemeente/land	14	13	25	17	69
Wijzigings (gezins)norm	4	3	16	10	33
Totaal instroom	**76**	**65**	**161**	**120**	**422**
Reden uitstroom					
Aangaan relatie	0	1	1	0	2
Alimentatie	1	0	0	1	2
Ander inkomen	1	2	2	7	12
Andere oorzaak	4	0	7	8	19
Arb. dienstbetr./uitk. ziekte	15	17	51	34	117
Bereiken AOW gerechtigde leeftijd	7	4	9	6	26
Gaan volgen van onderwijs met studiefinanciering	3	3	9	3	18
Geen inlichtingen	5	1	5	3	14
In detentie	0	0	0	1	1
Kunnen volgen onderwijs met studiefinciering	0	0	0	2	2
Niet verschenen op oproepen inl.pl.	1	1	1	1	4
Oorzaak bij partner	2	0	5	4	11
Op verzoek client	0	1	0	1	2
Overlijden	3	4	5	2	14
Stopzetting/beëindiging van de studiefinanciering	0	3	4	1	8
Te lang verblijf in het buitenland	1	0	0	0	1
Uitk. arbeidsongeschiktheid	0	1	2	6	9
Uitkering werkloosheid	1	0	0	0	1
Verhuizing andere gemeente	8	11	13	24	56
Verhuizing naar buitenland	1	0	5	0	6
Vermogen boven grens	0	1	4	0	5
Wijziging (gezins)norm	4	5	17	11	37
Zelfstandig beroep of bedrijf	2	4	9	5	20
Totaal uitstroom	**59**	**59**	**149**	**120**	**387**
Saldo 31-12	**270**	**241**	**504**	**307**	**1322**

Tabel 44 Verdeling aantal verstrekte loonkostensubsidie

Gemeente	2025	2024	2023	2022	2021
Hillegom	45	53	61	26	21
Lisse	66	62	62	33	29
Noordwijk	144	129	115	58	47
Teylingen	133	112	109	56	52
Totaal	**388**	**356**	**347**	**173**	**149**

Tabel 45 Aantal Wet inburgering per gemeente

Gemeente	2025	2024
Hillegom	110	76
Lisse	98	66
Noordwijk	229	166
Teylingen	169	120
Totaal	**606**	**428**

Tabel 46 Overzicht Inkomensondersteunende voorziening

x €	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Lasten					
Collectieve zorgverzekering	111.930	114.508	216.980	147.565	590.983
Directe levensbehoefte	30.990	16.852	94.559	30.311	172.712
Voorziening voor wonen	101.175	104.133	255.250	132.864	593.423
Voorziening voor opvang	8.451	41.551	36.289	79.192	165.482
Kosten uit maatschappelijke zorg	-	209	-	233	442
Financiele transacties	6.556	4.202	6.204	16.860	33.822
Uitstroombevordering	13.573	18.819	21.178	13.175	66.745
Medische dienstverlening	5.953	1.252	4.140	589	11.934
Inkomensondersteuning	132.700	135.400	209.134	162.600	639.834
Kosten bewindvoering	65.964	35.182	152.586	58.321	312.053
Overige kosten	2.814	-	1.152	1.004	4.971
Subtotaal lasten	**480.105**	**472.109**	**997.471**	**642.716**	**2.592.402**
Inh. premie ZVW BBK / WWB Loonheffing Byz. Bijstand	3.721	0	11.670	2.862	18.253
Studietoeslag	16.616	39.182	89.310	170.336	315.445
Totaal lasten	**500.443**	**511.291**	**1.098.451**	**815.914**	**2.926.099**
Baten					
Teruggevorderde bedragen	**-71.824**	**-58.292**	**-143.133**	**-81.763**	**-355.011**
Totaal	**428.619**	**452.999**	**955.318**	**734.151**	**2.571.088**

Tabel 47 Overzicht Inkomensondersteunende voorziening aantallen

Omschrijving	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Collectieve zorgverzekering*	274	276	525	359	1.434
Directe levensbehoefte	31	17	93	33	174
Voorziening voor wonen	50	51	123	61	285
Voorziening voor opvang	2	4	7	12	25
Kosten uit maatschappelijke zorg	-	1	-	1	2
Financiele transacties	15	15	16	14	60
Uitstroombevordering	23	19	22	20	84
Medische dienstverlening	3	2	9	1	15
Inkomensondersteuning	233	239	373	280	1.125
Kosten bewindvoering	71	41	139	71	322
Overige kosten	7	4	13	3	27
Totaal	**709**	**669**	**1.320**	**855**	**3.553**

*) Aantal deelnemers Z&Z

Tabel 48 Aantallen Energietoeslag per gemeente

Gemeente	2025	2024
Hillegom	-	801
Lisse	-	790
Noordwijk	-	1.450
Teylingen	-	1.004
Totaal	**-**	**4.045**

Tabel 49 Aantal leefgeld Oekraïne per gemeente

Gemeente	2025	2024
Hillegom	25	35
Lisse	41	61
Noordwijk	56	51
Teylingen	33	55
Totaal	**155**	**202**

Tabel 50 Overzicht budgetbeheer Schulddienstverlening

Gemeente	31-12-2024	Instroom	Uitstroom	31-12-2025
Hillegom	40	13	16	37
Lisse	45	10	12	43
Noordwijk	61	23	23	61
Teylingen	37	21	10	48
Totaal	**183**	**67**	**61**	**189**

Tabel 51 Overzicht Schuldregelingen

Gemeente	31-12-2024	Instroom	Uitstroom	31-12-2025
Hillegom	24	2	13	13
Lisse	14	5	11	8
Noordwijk	41	6	36	11
Teylingen	27	3	22	8
Totaal	**106**	**16**	**82**	**40**

7.2 Zorg

Tabel 52 Zorg per gemeente

x €

Realisatie 2025	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Zorg					
Lasten					
Wmo - Hbh ZIN	2.087.454	2.150.169	3.941.341	2.617.368	10.796.332
Wmo - Hbh PGB	31.542	144.242	68.627	50.410	294.821
Wmo - begeleiding ZIN	1.832.468	2.192.989	3.014.674	2.802.447	9.842.578
Wmo - begeleiding PGB	92.543	121.715	230.225	188.289	632.772
Wmo - rolstoelen	147.699	197.253	311.265	215.510	871.727
Wmo - collectief vervoer	161.575	131.468	304.640	181.841	779.524
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	218.898	262.302	609.576	306.254	1.397.030
Wmo - woonvoorzieningen	109.137	177.882	437.537	263.382	987.938
Wmo - advieskosten GPK	19.629	25.311	55.276	36.385	136.601
Wmo - medisch onderzoek	4.560	3.136	7.505	4.877	20.078
Subtotaal lasten	**4.705.505**	**5.406.468**	**8.980.666**	**6.666.762**	**25.759.401**
Maatschappelijke Zorg					
Beschermd Wonen	216.392	568.692	2.182.141	470.594	3.437.818
Maatschappelijke Opvang	5.813	33.555	246.624	97.682	383.674
Jeugd					
PGB jeugd	218.769	522.384	897.485	521.709	2.160.347
Totaal lasten	**5.146.479**	**6.531.098**	**12.306.917**	**7.756.747**	**31.741.240**
Baten					
Wmo - eigen bijdrage	-172.293	-192.189	-312.857	-234.224	-911.562
Wmo - eigen bijdrage BW	-5.202	-4.993	-27.402	-19.460	-57.057
Totaal baten	**-177.495**	**-197.182**	**-340.259**	**-253.683**	**-968.619**
Exploitatiekosten	706.214	762.758	1.385.545	1.007.820	3.862.337
Totaal Zorg	**5.675.198**	**7.096.674**	**13.352.202**	**8.510.884**	**34.634.958**

Tabel 53 Overzicht aantal voorzieningen per type

	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Begeleiding	276	312	432	443	**1463**
Beschermd wonen intramuraal	5	8	21	22	**56**
Beschermd wonen scheiden wonen/zorg	6	22	32	5	**65**
Collectief vervoer	553	568	1170	731	**3022**
Dagbesteding	81	115	157	157	**510**
Extern advies	0	1	2	2	**5**
GPK	296	354	741	471	**1862**
Hulp bij het huishouden	682	734	1174	831	**3421**
Jeugd	29	59	89	59	**236**
Maatschappelijke opvang	2	6	21	12	**41**
Medisch advies	61	75	156	106	**398**
Rolstoelvoorziening	121	179	282	202	**784**
Vervoer dagbesteding	53	65	81	74	**273**
Vervoersvoorziening	246	238	707	322	**1513**
Woonvoorziening	201	233	484	370	**1288**
Totaal	**2.612**	**2.969**	**5.549**	**3.807**	**14.937**

Tabel 54 Verdeling Zorg per gemeente Hillegom en Lisse

x € Zorg	Hillegom		Lisse	
	Begroting	**Realisatie**	**Begroting**	**Realisatie**
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	2.249.800	2.087.454	2.399.400	2.150.169
Wmo - Hbh PGB	42.000	31.542	157.400	144.242
Wmo - begeleiding ZIN	2.125.000	1.832.468	2.488.400	2.192.989
Wmo - begeleiding PGB	145.400	92.543	252.700	121.715
Wmo - rolstoelen	134.600	147.699	229.000	197.253
Wmo - collectief vervoer	190.500	161.575	138.100	131.468
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	229.600	218.898	233.300	262.302
Wmo - woonvoorzieningen	169.700	109.137	201.700	177.882
Wmo - advieskosten GPK	18.500	19.629	16.300	25.311
Wmo - medisch onderzoek	4.500	4.560	6.000	3.136
Subtotaal lasten	***5.309.600***	**4.705.505**	***6.122.300***	**5.406.468**
Maatschappelijke Zorg				
Beschermd Wonen	100.000	216.392	390.000	568.692
Maatschappelijke Opvang	34.000	5.813	24.000	33.555
Jeugd				
PGB jeugd	*626.700*	*218.769*	*580.200*	*522.384*
Totaal lasten	**6.070.300**	**5.146.479**	**7.116.500**	**6.531.098**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-169.200	-172.293	-186.600	-192.189
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-5.202	-	-4.993
Totaal baten	**-169.200**	**-177.495**	**-186.600**	**-197.182**
Exploitatiekosten	682.000	706.214	731.000	762.758
Totaal Zorg	**6.583.100**	**5.675.198**	**7.660.900**	**7.096.674**

Tabel 55 Verdeling Zorg per gemeente Noordwijk en Teylingen

x € Zorg	Noordwijk		Teylingen	
	Begroting	**Realisatie**	**Begroting**	**Realisatie**
Lasten				
Wmo - Hbh ZIN	4.124.700	3.941.341	2.849.100	2.617.368
Wmo - Hbh PGB	115.500	68.627	53.000	50.410
Wmo - begeleiding ZIN	3.197.100	3.014.674	3.667.600	2.802.447
Wmo - begeleiding PGB	269.400	230.225	134.500	188.289
Wmo – rolstoelen	283.500	311.265	218.100	215.510
Wmo - collectief vervoer	409.300	304.640	223.700	181.841
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	671.300	609.576	311.800	306.254
Wmo – woonvoorzieningen	458.900	437.537	232.700	263.382
Wmo - advieskosten GPK	37.300	55.276	25.300	36.385
Wmo - medisch onderzoek	6.700	7.505	8.500	4.877
Subtotaal lasten	***9.573.700***	**8.980.666**	**7.724.300**	**6.666.762**
Maatschappelijke Zorg				
Beschermd Wonen	2.150.000	2.182.141	580.000	470.594
Maatschappelijke Opvang	136.000	246.624	124.000	97.682
Jeugd				
PGB jeugd	857.800	897.485	672.800	521.709
Totaal lasten	**12.717.500**	**12.306.917**	**9.101.100**	**7.756.747**
Baten				
Wmo - eigen bijdrage	-313.300	-312.857	-234.400	-234.224
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-27.402	-	-19.460
Totaal baten	**-313.300**	**-340.259**	**-234.400**	**-253.683**
Exploitatiekosten	1.289.700	1.385.545	957.800	1.007.820
Totaal Zorg	**13.693.900**	**13.352.202**	**9.824.500**	**8.510.884**

8 Bijlage II Overzicht begrotingswijzigingen

Tabel 56 Overzicht begrotingswijzigingen

x €	Realisatie 2024	Eerste raming	2025-I	Begroting 2025
Salariskosten ISD	8.379.067	9.890.600	-250.000	9.640.600
Personeelskosten	365.038	467.400	-	467.400
Inhuur personeel	142.228	269.000	-41.500	227.500
Huisvesting en kantoor	736.838	867.300	30.000	897.300
ICT en automatisering	879.778	868.700	81.000	949.700
Accountant- en advieskosten	299.377	134.100	-	134.100
Bank- en Rentekosten	-337.084	-90.000	-150.000	-240.000
Overige kosten	154.889	221.600	-20.000	201.600
Uitvoeringskosten Tozo	25.000	-	-	-
Uitvoeringskosten energietoeslag	59.766	-	-	-
Uitvoeringskosten leefgeld Oekraïne	41.500	-	41.500	41.500
Uitvoeringskosten Maatschappelijke Zorg	150.000	-	75.000	75.000
Subtotaal	**10.896.397**	**12.628.700**	**234.000-**	**12.394.700**
Toerekening Participatie	-5.277.990	-6.053.400	1.940.300	-4.113.100
Toerekening Zorg	-2.400.872	-2.644.900	-1.015.600	-3.660.500
Overhead	**3.217.535**	**3.930.400**	**690.700**	**4.621.100**
Programma's				
Participatie	34.305.443	34.182.400	-281.800	33.900.600
Zorg	33.833.576	36.976.000	786.400	37.762.400
Totaal programma's	**68.139.018**	**71.158.400**	**504.600**	**71.663.000**
Totaal Kosten ISD	**71.356.554**	**75.088.800**	**1.195.300**	**76.284.100**
Bijdragen gemeenten in resultaat	**-71.356.554**	**-75.088.800**	**-1.195.300**	**-76.284.100**
Saldo rekening van baten en lasten	**-**	**-**	**-**	**-**

9 Bijlage III Berekening bijdrage per gemeente

Inleiding

De afrekening van de kosten van de ISD Bollenstreek naar de gemeenten is ontleend aan de gemeenschappelijke regeling en aan besluiten van het algemeen bestuur.
De volgende onderdelen met een verschillende verdeelmethodiek gelden:

1. Participatie volgens de geldende budgetten
2. Medisch onderzoek, Inkomensondersteunende voorzieningen en Zorg volgens woonplaatsbeginsel
3. Exploitatiekosten / Overhead volgens verdeelsleutel inwonertal – lage inkomens
4. Gehandicapten parkeerkaart

Onderstaand is per onderdeel aangegeven hoe de kosten verdeeld zijn.

Hiervoor is de verdeelsleutel en de door de gemeenten ontvangen budgetten nodig.

Tabel 57 Verdeelsleutel per gemeente

Verdeelsleutel 2025	Inwonertal	Lage inkomens	% gewogen gemiddeld
Hillegom	22.855	1.714	18,63
Lisse	23.809	1.881	19,97
Noordwijk	45.988	3.058	35,23
Teylingen	39.199	1.946	26,17
Totaal	**131.851**	**8.599**	**100,00**

Tabel 58 Budgetten 2025

x € Gemeente	BUIG
Hillegom	5.374.095
Lisse	5.084.845
Noordwijk	10.729.500
Teylingen	7.583.044
Totaal	**28.771.484**

9.1 Participatie

De uitgaven gemaakt voor het programma Inkomen worden verdeeld volgens de rijksbijdragen; het meerdere wordt verdeeld op basis van 50% naar inwoners en 50% naar inwoners met een laag inkomen.

Tabel 59 Overzicht kosten BUIG (PW en Loonkostensubsidie)

x €	
Kosten	26.183.291
Budgetten	-28.771.484
Te verdelen	-2.588.193

In 2025 zijn de budgetten toereikend ten opzichte van de uitgaven. Er hoeft dit jaar geen vangnetuitkering aangevraagd te worden.

Tabel 60 Verdeling uitkeringskosten BUIG per gemeente

x € **Verdeling BUIG**	**Budget**	**Uitgaven**	**Overschot**
Hillegom	5.374.095	4.891.915	482.180
Lisse	5.084.845	4.567.983	516.862
Noordwijk	10.729.500	9.817.679	911.821
Teylingen	7.583.044	6.905.714	677.330
Totaal	**28.771.484**	**26.183.291**	**2.588.193**

Tabel 61 Participatie per gemeente

x €

Realisatie Participatie	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Lasten					
PW	4.509.537	4.210.925	9.050.278	6.365.927	24.136.668
Loonkostensubsidie	502.645	469.361	1.008.768	709.563	2.690.338
Medisch onderzoek	13.853	9.129	21.908	15.064	59.955
Tozo	-	-	10.305	12.477	22.782
Wet inburgering	230.412	214.086	429.519	350.585	1.224.602
Inkomensondersteunende voorzieningen	500.443	511.291	1.098.451	815.914	2.926.099
Energietoeslag	-	-	-	500	500
Leefgeld Oekraïne	115.842	139.039	179.697	84.417	518.996
Brede ondersteuning	11.477	48.430	23.245	8.578	91.730
Totaal lasten	**5.884.211**	**5.602.262**	**11.822.172**	**8.363.025**	**31.671.669**
Baten					
Debiteurenontvangsten PW	-113.468,89	-105.955,23	-227.722,95	-160.179,35	-607.326
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-6.798,62	-6.348,43	-13.644,28	-9.597,33	-36.389
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-917	-	-122	-	-1.039
Debiteurenontvangsten Tozo	-2.057	-1.293	-912	-15.998	-20.260
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-2.530	-2.712	-4.785	-3.555	-13.583
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-71.824	-58.292	-143.133	-81.763	-355.011
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-81.622	-123.215	-192.382	-97.472	-494.691
Totaal baten	**-279.218**	**-297.816**	**-582.701**	**-368.565**	**-1.528.299**
Exploitatiekosten	740.962	784.334	1.379.637	1.022.566	3.927.499
Totaal Participatie	**6.345.954**	**6.088.780**	**12.619.109**	**9.017.026**	**34.070.869**

Tabel 62 Verdeling Wet inburgering per gemeente

Verdeling Wet inburgering	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Begeleiding statushouders (<2022)	-	731	1.217	-	1.948
Wet inburgering (>2022)	230.412	213.355	428.302	350.585	1.222.654
Totaal	**230.412**	**214.086**	**429.519**	**350.585**	**1.224.602**

9.2 Zorg

Bij de verdeling van de kosten van het programma Zorg wordt onderscheid gemaakt in exploitatiekosten en de kosten van de voorzieningen. De exploitatiekosten worden verdeeld op basis van 50% naar inwonertal en 50% naar inwoners met een laag inkomen. De kosten van de voorzieningen worden verdeeld naar woonplaats van de ontvanger van de voorziening. De kosten komen dus voor rekening van de gemeente waar de ontvanger van de voorziening woont.

9.3 Overhead

De kosten van overhead worden op diversen methoden verdeeld. In de verdeling wordt een deel op basis van de gemeenschappelijke regeling verdeeld. Dit betreft alle kosten behalve de kosten die de ISD Bollenstreek maakt voor het afhandelen van aanvragen gehandicaptenparkeerkaarten en de opbrengsten die nog binnenkomen uit de fraudevordering. Voor deze laatste rubrieken is een aparte verdeelsystematiek vastgesteld.

Tabel 63 Verdeling overhead per gemeente

x €	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
GPK methodiek	8.775	11.040	21.570	13.500	54.885
GR	826.775	884.609	1.558.486	1.160.217	4.430.087
Totaal	**835.550**	**895.649**	**1.580.056**	**1.173.717**	**4.484.972**

9.4 Gehandicaptenparkeerkaart

Voor de verdeling van de gehandicaptenparkeerkaart is gebruik gemaakt van de volgende tabel:

Tabel 64 Overzicht GPK kaart

Soort kaart	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Bestuurderskaart	60	77	142	101	**380**
Duplicaatkaart	1	2	4	2	**9**
Instellingskaart	1	2	1	0	**4**
Passagierskaart	23	27	62	27	**139**
Totaal	**85**	**108**	**209**	**130**	**532**

Dit leidt tot de onderstaande tabel voor de kosten per gemeente.

Tabel 65 Verdeling kosten GPK kaarten per gemeente

x € Kosten	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Reguliere kosten	8.715	10.920	21.420	13.440	**54.495**
Kosten instellingskaart	60	120	150	60	**390**
Totaal	**8.775**	**11.040**	**21.570**	**13.500**	**54.885**

Tabel 66 Bijdrage per gemeente

x € Totaal	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Participatie	6.345.954	6.088.780	12.619.109	9.017.026	34.070.869
Zorg	5.675.198	7.096.674	13.352.202	8.510.884	34.634.958
GPK	8.775	11.040	21.570	13.500	54.885
Exploitatiekosten	826.775	884.609	1.558.486	1.160.217	4.430.087
Bijdrage per gemeente	**12.856.702**	**14.081.103**	**27.551.367**	**18.701.627**	**73.190.799**

10. Bijlage IV Verdeling van de kosten per gemeente

Tabel 67 Verdeling kosten per gemeente Hillegom en Lisse

x €	Hillegom			Lisse		
Participatie	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten						
PW	4.526.000	4.509.537	-16.463	4.224.300	4.210.925	-13.375
Loonkostensubsidie	446.100	502.645	56.545	416.400	469.361	52.961
Medisch onderzoek	11.300	13.853	2.553	12.100	9.129	-2.971
Tozo	-	-	-	-	-	-
Wet inburgering	149.000	230.412	81.412	159.800	214.086	54.286
Inkomensondersteunende voorzieningen	497.500	500.443	2.943	533.300	511.291	-22.009
Energietoeslag	-	-	-	-	-	-
Leefgeld Oekraïne	93.200	115.842	22.642	99.900	139.039	39.139
Brede ondersteuning	-	11.477	11.477	-	48.430	48.430
Totaal lasten	**5.723.100**	**5.884.211**	**161.111**	**5.445.800**	**5.602.262**	**156.462**
Baten						
Debiteurenontvangsten PW	-64.800	-113.469	-48.669	-60.400	-105.955	-45.555
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-5.600	-6.799	-1.199	-5.300	-6.348	-1.048
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-100	-917	-817	-200	-	200
Debiteurenontvangsten Tozo	-1.100	-2.057	-957	-1.200	-1.293	-93
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-4.900	-2.530	2.370	-5.300	-2.712	2.588
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-19.400	-71.824	-52.424	-20.800	-58.292	-37.492
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-	-81.622	-81.622	-	-123.215	-123.215
Totaal baten	**-95.900**	**-279.218**	**-183.318**	**-93.200**	**-297.816**	**-204.616**
Exploitatiekosten	766.300	740.962	-25.338	821.300	784.334	-36.966
Totaal Participatie	**6.393.500**	**6.345.954**	**-47.546**	**6.173.900**	**6.088.780**	**-85.120**
Zorg						
Lasten						
Wmo - Hbh ZIN	2.249.800	2.087.454	-162.346	2.399.400	2.150.169	-249.231
Wmo - Hbh PGB	42.000	31.542	-10.458	157.400	144.242	-13.158
Wmo - begeleiding ZIN	2.125.000	1.832.468	-292.532	2.488.400	2.192.989	-295.411
Wmo - begeleiding PGB	145.400	92.543	-52.857	252.700	121.715	-130.985
Wmo – rolstoelen	134.600	147.699	13.099	229.000	197.253	-31.747
Wmo - collectief vervoer	190.500	161.575	-28.925	138.100	131.468	-6.632
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	229.600	218.898	-10.702	233.300	262.302	29.002
Wmo - woonvoorzieningen	169.700	109.137	-60.563	201.700	177.882	-23.818
Wmo - advieskosten GPK	18.500	19.629	1.129	16.300	25.311	9.011
Wmo - medisch onderzoek	4.500	4.560	60	6.000	3.136	-2.864
Subtotaal lasten	**5.309.600**	**4.705.505**	**-604.095**	**6.122.300**	**5.406.468**	**-715.832**
Maatschappelijke Zorg						
Beschermd Wonen	100.000	216.392	116.392	390.000	568.692	178.692
Maatschappelijke Opvang	34.000	5.813	-28.187	24.000	33.555	9.555
Jeugd						
PGB jeugd	626.700	218.769	-407.931	580.200	522.384	-57.816
Totaal lasten	**6.070.300**	**5.146.479**	**-923.821**	**7.116.500**	**6.531.098**	**-585.402**
Baten						
Wmo - eigen bijdrage	-169.200	-172.293	-3.093	-186.600	-192.189	-5.589
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-5.202	-5.202	-	-4.993	-4.993
Totaal baten	**-169.200**	**-177.495**	**-8.295**	**-186.600**	**-197.182**	**-10.582**
Exploitatiekosten	682.000	706.214	24.214	731.000	762.758	31.758
Totaal Zorg	**6.583.100**	**5.675.198**	**-907.902**	**7.660.900**	**7.096.674**	**-564.226**
Totaal Overhead	**860.900**	**835.550**	**-25.350**	**922.800**	**895.649**	**-27.151**
Totale bijdrage	**13.837.500**	**12.856.702**	**-980.798**	**14.757.600**	**14.081.103**	**-676.497**

Tabel 68 Verdeling kosten per gemeente Noordwijk en Teylingen

x €	Noordwijk			Teylingen		
Participatie	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten						
PW	8.889.400	9.050.278	160.878	6.269.400	6.365.927	96.527
Loonkostensubsidie	876.300	1.008.768	132.468	618.000	709.563	91.563
Medisch onderzoek	21.400	21.908	508	15.900	15.064	-836
Tozo	-	10.305	10.305	-	12.477	12.477
Wet inburgering	281.800	429.519	147.719	209.400	350.585	141.185
Inkomensondersteunende voorzieningen	940.900	1.098.451	157.551	698.900	815.914	117.014
Energietoeslag	-	-	-	-	500	500
Leefgeld Oekraïne	176.000	179.697	3.697	130.900	84.417	-46.483
Brede ondersteuning	-	23.245	23.245	-	8.578	8.578
Totaal lasten	**11.185.800**	**11.822.172**	**636.372**	**7.942.500**	**8.363.025**	**420.525**
Baten						
Debiteurenontvangsten PW	-127.200	-227.723	-100.523	-89.700	-160.179	-70.479
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-11.100	-13.644	-2.544	-7.900	-9.597	-1.697
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-300	-122	178	-200	-	200
Debiteurenontvangsten Tozo	-2.100	-912	1.188	-1.600	-15.998	-14.398
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-9.400	-4.785	4.615	-6.900	-3.555	3.345
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-36.900	-143.133	-106.233	-27.300	-81.763	-54.463
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-	-192.382	-192.382	-	-97.472	-97.472
Totaal baten	**-187.000**	**-582.701**	**-395.701**	**-133.600**	**-368.565**	**-234.965**
Exploitatiekosten	1.449.000	1.379.637	-69.363	1.076.500	1.022.566	-53.934
Totaal Participatie	**12.447.800**	**12.619.109**	**171.309**	**8.885.400**	**9.017.026**	**131.626**
Zorg						
Lasten						
Wmo - Hbh ZIN	4.124.700	3.941.341	-183.359	2.849.100	2.617.368	-231.732
Wmo - Hbh PGB	115.500	68.627	-46.873	53.000	50.410	-2.590
Wmo - begeleiding ZIN	3.197.100	3.014.674	-182.426	3.667.600	2.802.447	-865.153
Wmo - begeleiding PGB	269.400	230.225	-39.175	134.500	188.289	53.789
Wmo - rolstoelen	283.500	311.265	27.765	218.100	215.510	-2.590
Wmo - collectief vervoer	409.300	304.640	-104.660	223.700	181.841	-41.859
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	671.300	609.576	-61.724	311.800	306.254	-5.546
Wmo - woonvoorzieningen	458.900	437.537	-21.363	232.700	263.382	30.682
Wmo - advieskosten GPK	37.300	55.276	17.976	25.300	36.385	11.085
Wmo - medisch onderzoek	6.700	7.505	805	8.500	4.877	-3.623
Subtotaal lasten	**9.573.700**	**8.980.666**	**-593.034**	**7.724.300**	**6.666.762**	**-1.057.538**
Maatschappelijke Zorg						
Beschermd Wonen	2.150.000	2.182.141	32.141	580.000	470.594	-109.406
Maatschappelijke Opvang	136.000	246.624	110.624	124.000	97.682	-26.318
Jeugd						
PGB jeugd	857.800	897.485	39.685	672.800	521.709	-151.091
Totaal lasten	**12.717.500**	**12.306.917**	**-410.583**	**9.101.100**	**7.756.747**	**-1.344.353**
Baten						
Wmo - eigen bijdrage	-313.300	-312.857	443	-234.400	-234.224	176
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-27.402	-27.402	-	-19.460	-19.460
Totaal baten	**-313.300**	**-340.259**	**-26.959**	**-234.400**	**-253.683**	**-19.283**
Exploitatiekosten	1.289.700	1.385.545	95.845	957.800	1.007.820	50.020
Totaal Zorg	**13.693.900**	**13.352.202**	**-341.698**	**9.824.500**	**8.510.884**	**-1.313.616**
Totaal Overhead	**1.628.100**	**1.580.056**	**-48.044**	**1.209.300**	**1.173.717**	**-35.583**
Totale bijdrage	**27.769.800**	**27.551.367**	**-218.433**	**19.919.200**	**18.701.627**	**-1.217.573**

Tabel 69 ISD Bollenstreek totaal ISD Bollenstreek

x €	Totaal		
Participatie	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten			
PW	23.909.100	24.136.668	227.568
Loonkostensubsidie	2.356.800	2.690.338	333.538
Medisch onderzoek	60.700	59.955	-745
Tozo	-	22.782	22.782
Wet inburgering	800.000	1.224.602	424.602
Inkomensondersteunende voorzieningen	2.670.600	2.926.099	255.499
Energietoeslag	-	500	500
Leefgeld Oekraïne	500.000	518.996	18.996
Brede ondersteuning	-	91.730	91.730
Totaal lasten	**30.297.200**	**31.671.669**	**1.374.469**
Baten			
Debiteurenontvangsten PW	-342.100	-607.326	-265.226
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-29.900	-36.389	-6.489
Debiteurenontvangsten Medisch onderzoek	-800	-1.039	-239
Debiteurenontvangsten Tozo	-6.000	-20.260	-14.260
Debiteurenontvangsten schuldregelingen	-26.500	-13.583	12.917
Debiteuren ontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-104.400	-355.011	-250.611
Debiteurenontvangsten Oekraïne	-	-494.691	-494.691
Totaal baten	**-509.700**	**-1.528.299**	**-1.018.599**
Exploitatiekosten	4.113.100	3.927.499	-185.601
Totaal Participatie	**33.900.600**	**34.070.869**	**170.269**
Zorg			
Lasten			
Wmo - Hbh ZIN	11.623.000	10.796.332	-826.668
Wmo - Hbh PGB	367.900	294.821	-73.079
Wmo - begeleiding ZIN	11.478.100	9.842.578	-1.635.522
Wmo - begeleiding PGB	802.000	632.772	-169.228
Wmo - rolstoelen	865.200	871.727	6.527
Wmo - collectief vervoer	961.600	779.524	-182.076
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.446.000	1.397.030	-48.970
Wmo - woonvoorzieningen	1.063.000	987.938	-75.062
Wmo - advieskosten GPK	97.400	136.601	39.201
Wmo - medisch onderzoek	25.700	20.078	-5.622
Subtotaal lasten	**28.729.900**	**25.759.401**	**-2.970.499**
Maatschappelijke Zorg			
Beschermd Wonen	3.220.000	3.437.818	217.818
Maatschappelijke Opvang	318.000	383.674	65.674
Jeugd			
PGB jeugd	2.737.500	2.160.347	-577.153
Totaal lasten	**35.005.400**	**31.741.240**	**-3.264.160**
Baten			
Wmo - eigen bijdrage	-903.500	-911.562	-8.062
Wmo - eigen bijdrage Beschermd Wonen	-	-57.057	-57.057
Totaal baten	**-903.500**	**-968.619**	**-65.119**
Exploitatiekosten	3.660.500	3.862.337	201.837
Totaal Zorg	**37.762.400**	**34.634.958**	**-3.127.442**
Totaal Overhead	**4.621.100**	**4.484.972**	**-136.128**
Totale bijdrage	**76.284.100**	**73.190.799**	**-3.093.301**

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AI	Artificiële Intelligentie
AOW	Algemene Ouderdoms Wet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
Arbo	Arbeidsomstandigheden
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
Bado	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
BCF	Btw-compensatiefonds
Bhv	Bedrijfshulpverlening
BIV	Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
Cbw	Cyberbeveiligingswet
DB	Dagelijks Bestuur
DPIA	Data protection impact assessment
EDP	Electronic Data Processing
EMU	Economische Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
FG	Functionaris Gegevensbeheer
Fido	Financiering decentrale overheden
fte	full-time equivalent
GPK	Gehandicaptenparkeerkaart
Hbh	Hulp bij het huishouden
IIT	Individuele Inkomenstoeslag
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
IT	Information Technology
LKS	Loonkostensubsidie
MT	Managementteam
NOREA	Nederlandse Orde van EDP Auditors
OR	Ondernemingsraad
PGB	PersoonsGebonden Budget
PW	Participatiewet
ROOO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SDV	Schulddienstverlening
Sisa	Single information single audit
SR	Sociale Recherche
Suwi	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVB	Sociale VerzekeringsBank
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TPM	Third Party Mededeling
VOG	Verklaring omtrent gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wpg	Wet politiegegevens
WSNP	Wettelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen
ZIN	Zorg In Natura